
Aika 19.08.2025, klo 09:02 - 16:16

Paikka Neuvotteluhuone N2, Satasairaala/Teams

Käsitellyt asiat

- § 239 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- § 240 Kokouksen pöytäkirjantarkastajat
- § 241 Hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiskatsaus
- § 242 Satakunnan hyvinvointialueen osavuosikatsaus 1–6 kk / 2025
- § 243 Konsernipalveluiden toimialuejohtajan sijaisen määrääminen
- § 244 Hyvinvointialueen uuden strategiakauden valmistelun käynnistäminen ja ohjausryhmän nimeäminen
- § 245 Aluehallituksen aamu-/iltakouluosallistujat 2025-2029
- § 246 Lautakuntien esittelijöiden nimeäminen
- § 247 Vastine valtuustoaloitteeseen koskien lasten- ja nuorten tukihenkilötoiminnan turvaamista
- § 248 Psykologin viran tehtävänimikkeen muuttaminen sosiaalityöntekijäksi
- § 249 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian hammashoitolan siirrosta Kankaanpään hammashoitolaan
- § 250 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien Lapin sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtämisestä Rauman sote-keskukseen
- § 251 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtämisestä Eurajoen sote-pisteeseen
- § 252 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtämisestä Eurajoen sote-pisteeseen
- § 253 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian sotepisteen toimintojen siirtämisestä Kankaanpään sote-keskukseen
- § 254 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian sotepisteen toimintojen siirtämisestä Kankaanpään sote-keskukseen
- § 255 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian sotepisteen toimintojen siirtämisestä Kankaanpään sote-keskukseen
- § 256 Hyvinvointialuejohtajan päätöspöytäkirjat
- § 257 Muut asiat
- § 258 Tiedoksi merkittävät asiat

Saapuvilla olleet jäsenet

Heidi Viljanen, puheenjohtaja
Juha Korkea-aho, 1. varapuheenjohtaja
Niina Immonen, Teams, 2. varapuheenjohtaja
Sinikka Alenius
Asko Aro-Heinilä
Anne Holmlund
Atte Hölttä
Juha Joutsenlahti
Keijo Kerola
Harri Lehtonen
Helena Ollila
Eija Salmi
Oskari Siitari

Muut saapuvilla olleet

Anna Alarautalahti-Heurlin, sihteeri
Aila Haikkonen, aluevaltuuston puheenjohtaja
Mari Kaunistola, aluevaltuuston 1. vpj, poistui 14:13
Jari Myllykoski, aluevaltuuston 4. vpj, poistui 16:11
Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja, esittelijä
Heimo Nikula, aluevaltuuston 3. vpj
Mirja Ylijoki, aluevaltuuston 2. vpj
Johanna Ruusela, tekninen sihteeri
Sini Gahmberg, viestintä
Kari-Matti Haapala, § 239-242, 249
Pekka Tähtinen, § 239-242
Jaana Männikkö, § 239-242
Katja Lepistö, § 239, 249
Hanna-Leena Markki, § 239-242, 247-249
Saila Hohtari, § 239-242, 249-255
Pia Lahtinen, § 239-242, 249
Sari Rantanen, § 239-242, 249
Simo Rehunen, § 239, 249-255
Rasmus Aro, MDI, § 241
Emilia Tomminen, § 245-246

Allekirjoitukset

Heidi Viljanen
Puheenjohtaja

Anna Alarautalahti-Heurlin
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Anne Holmlund

Atte Hölttä

Pöytäkirjan nähtävänäolo
Yleisesti nähtäville sata.fi
27.8.2025

Anna Alarautalahti-Heurlin, hallintojohtaja

§ 239**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Ehdotus**

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittelyjärjestykseksi hyväksytään esityslista.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittelyjärjestykseksi hyväksyttiin esityslista.

§ 240**Kokouksen pöytäkirjantarkastajat**

Hallintosäännön 140 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Anne Holmlund ja Atte Hölttä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 241**Hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiskatsaus**

Käydään keskustelua ajankohtaisista asioista.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- merkitä annetun ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Kokouskäsittely

Ajankohtaisissa asioissa käsiteltiin:

- Satakunnan väestöennuste
- lainanottovaltuus
- Satakuntaliiton kumppanuussopimus.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

§ 242**Satakunnan hyvinvointialueen osavuosisikatsaus 1–6 kk / 2025**

SATAHADno-2025-2979

Valmistelija / lisätiedot:

Jyrki Vatanen, jyrki.vatanen@sata.fi

Hannu-Pekka Neuvonen, hannu-pekka.neuvonen@sata.fi

Liitteet

1 Osavuosisikatsaus 1-6 kk 2025.pdf

Osavuosisikatsaus tammi-kesäkuussa v. 2025 (talouden ohjeellinen toteuma - % tammi-kesäkuussa on 50 %):

Talouden olennaisimmat poikkeamat talousarvioon

Tammi-kesäkuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 47,3 % mukaisesti. Maksutuotot ovat lievästi alle tasaisen toteuman. Tuet ja avustukset etenkin erillisrahoitettavien hankkeiden osalta toteutuvat suurelta osin loppuvuodesta.

Tammi-kesäkuun toteumassa toimintakulut ovat toteutuneet 47,5 % mukaisesti. Henkilöstökulujen toteuma on alle ohjeellisen toteuman. Tulevat työehtosopimusten mukaiset sopimuskorotukset aiheuttavat riskin määrärahan riittävyydelle. Kesäkuussa maksetut lomarahat on oikaistu kirjanpidossa heinäkuulle Valtiokonttorin talousraportoinnin ohjeistuksen mukaisesti. Kyseinen oikaisu parantaa kesäkuun tulosta noin 24,3 M€. Palveluiden ostot ovat vielä alle tasaisen toteuman, mutta loppuvuodelle on odotettavissa normaalia kuukausia suurempia kustannuksia. Riskinä on tiliryhmän talousarviomäärärahan ylitys. Aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat toteutuneet alle talousarvion tasaisen toteuman. Avustukset on toteutunut selvästi alle talousarvion, avustuksista maksetut henkilösivukulut kirjautuvat henkilöstökuluihin kirjanpidossa, jonka lisäksi omaishoidon tuki muutoinkin on toteutunut alle talousarvion. Muut toimintakulut ovat toteutuneet lievästi alle talousarvion.

Valtion rahoitus on jaksotettu rahoituslaskelman (20.12.2024) mukaisesti toteumaprocentin ollessa 50 %. Satakunnan hyvinvointialueen valtion rahoitus vuodelle 2025 päivittyi 24.6.2025 ja on 1 071 083 939 euroa. Rahoitus muuttui 96 199 euroa pienemmäksi kuin aiemmassa rahoituslaskelmassa. Päivitetty rahoitus huomioidaan loppuvuoden aikana talousarviomuutoksena.

Rahoitustuotot ovat toteutuneet alkuvuonna yli talousarvion tasaisen toteuman. Tämä johtuu pankin maksamasta talletuskorosta, joka perustuu hyvinvointialueen pankkitilillä olevan rahan määrään. Tammi-kesäkuun osalta talletuskorkojen tuotto on ollut noin 1,5 Me. Korkokulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisena.

Poistot ovat toteutuneet lievästi alle talousarvion.

Edellä mainitut poikkeamat huomioiden Satakunnan hyvinvointialueen tammi-kesäkuun tuloslaskelma osoittaa noin 26,7 Me ylijäämää. Tilinpäätösennuste vuoden 2025 tuloksesta on päivitetty ja se on ylijäämäinen 15,9 Me.

Hyvinvointialueen talouden toteumassa on esitetty myös vertailu edellisen vuoden vastaavan ajanjakson toteumaan.

Hyvinvointialuejohtajan ja toimialuejohtajan katsaukset, investointien toteuma sekä henkilöstötunnusluvut

Osavuositarkastus (liitteenä) sisältää talouden toteuman lisäksi hyvinvointialuejohtajan ja toimialuejohtajien katsaukset ensimmäiseltä puolelta vuodelta. Lisäksi osavuositarkastuksessa esitetään investointien toteuma ja henkilöstötunnusluvuista olennaiset nostot.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- merkitä tiedoksi sekä
- esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee osavuositarkastuksen 1–6 kk / 2025 tiedoksi.

Kokouskäsittely

Tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen puheenjohtaja esitti pidettäväksi kokousta klo 11.27-11.42.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Aluevaltuusto

§ 243**Konsernipalveluiden toimialuejohtajan sijaisen määrääminen**

SATAHADno-2025-1040

Valmistelija / lisätiedot:

Anna Alarautalahti-Heurlin, anna.alarautalahti-heurlin@sata.fi

Tero Mäkiranta on valittu hyvinvointialuejohtajan virkaan siten, että viran toimitus on alkanut 1.7.2025. Mäkirannan koeaika päättyy 31.12.2025. Mäkirannalle on myönnetty koeajan ajalle virkavapaata konsernipalveluiden toimialuejohtajan virasta 31.12.2025 saakka.

Aluehallitus on kokouksessaan 4.2.2025/ § 31 määrännyt väliaikaiseksi konsernipalveluiden toimialuejohtajaksi Kari-Matti Haapalan ajalle 4.2.2025-30.9.2025 tai kunnes Tero Mäkiranta palaa konsernipalveluiden toimialuejohtajaksi. Edellä kerrotusta Mäkirannalle 31.12.2025 saakka myönnetystä virkavapaasta johtuen konsernipalveluiden toimialuejohtajan viran sijaisjärjestelyä on syytä jatkaa siihen saakka, että virka voidaan vakituisesti täyttää.

Viransijaisuuteen on Kari-Matti Haapalan suostumus.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- määrätä väliaikaiseksi konsernipalveluiden toimialuejohtajaksi Kari-Matti Haapalan 1.10.2025 alkaen siihen saakka, kunnes Tero Mäkiranta palaa konsernipalveluiden toimialuejohtajaksi tai hänen irtisanoutumisensa jälkeen virkaan on valittu vakituinen viranhaltija
- väliaikaisen konsernipalveluiden toimialuejohtajan palkasta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus päätti, että viransijaisen kokonaispalkka on sama, kuin viran vakituisella viranhaltijalla.

§ 244**Hyvinvointialueen uuden strategiakauden valmistelun käynnistäminen ja ohjausryhmän nimeäminen**

SATAHADno-2024-1068

Valmistelija / lisätiedot:

Marika Lanne, marika.lanne@sata.fi

Liitteet

1 Alustava prosessisuunnitelma 062025.pdf

Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan 19.12.2022 päättänyt hyvinvointialuestrategiasta vuosille 2023–2025. Hyvinvointialuestrategia sisältää palvelustrategian.

Hyvinvointialuelain (41 §) mukaan hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa hyvinvointialueen valtuusto päättää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Lisäksi toimintansa ja taloutensa suunnittelua ja johtamista varten hyvinvointialueen on osana hyvinvointialuestrategiaa laadittava palvelustrategia (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 11 §).

Uuden strategiakauden valmistelu on käynnistetty jo edeltävän valtuuston aikana päättäjiä haastatteluilla olemassa olevan strategian vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Tästä arvioinnista on keväällä 2025 laadittu raportti, jota hyödynnetään yhtenä taustamateriaalina uuden strategian valmistelussa. Strategian valmistelun tukena hyödynnetään myös erilaisia toimintaympäristöä ja alueen väestön palvelutarvetta kuvaavia alueellisia ja kansallisia raportteja. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024 puolestaan antaa osaltaan luotettavaa kuvaa Satakunnan hyvinvointialueen nykytilasta.

Tulevan strategian valmistelutyö käynnistyy vision luomisella. Visioinnin avulla määritellään organisaation tulevaisuudenkuvaa. Visio kertoo, millaiseksi organisaatio haluaa kehittyä ja mitä saavuttaa pitkällä aikavälillä. Tulevan strategian aikajänne määritetään varsinaisen strategiatyön käynnistyttyä.

Uutta strategiakautta valmistellaan työryhmässä ja valmistelusta raportoidaan säännöllisesti hyvinvointialueen johtoryhmälle. Työtä ohjaamaan perustetaan ohjausryhmä, johon nimetään sekä hyvinvointialueen viranhaltijoita että poliittinen edustus.

Ohjausryhmän viranhaltijajäseniksi esitetään:

- Mäkiranta Tero, hyvinvointialuejohtaja
- Lanne Marika, järjestämisjohtaja, (valmistelija)
- Gahmberg Sini, viestintäpäällikkö
- Purola Heidi, johdon assistentti, sihteeri
- Tala Karoliina, henkilöstön edustaja.

Aluehallituksen perustama ohjausryhmä ohjaa uuden strategiakauden valmistelua ja siihen nimetään edustajia eri poliittisista ryhmistä.

Strategian valmistelu käynnistyy elokuussa 2025 ja tavoitteena on, että uudesta strategiasta päätetään viimeistään kesäkuun 2026 aluevaltuustossa. Satakunnan hyvinvointialueen nykyinen strategia on voimassa 2023-2025. Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueella on oltava strategia. Uuden strategiakauden valmistelu- ja päätöksentekoaikataulusta johtuen esitetään nykyisen strategian voimassaoloa jatkettavaksi siihen saakka, kunnes uudesta strategiasta on päätetty. Tästä tehdään valtuustossa erillinen päätös.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- käynnistää uuden strategiakauden valmistelun,
- nimeää työtä ohjaavan ohjausryhmän viranhaltijaedustuksen,
- valitsee kokouksessa ja nimeää työtä ohjaavan ohjausryhmän poliittisen edustuksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Aluehallitus päätti nimetä ohjausryhmän viranhaltijaedustuksen esityksen mukaan. Aluehallitus nimitti ohjausryhmään poliittisiksi edustajiksi seuraavat henkilöt:

- Heidi Viljanen, pj
- Asko Aro-Heinilä
- Aila Haikkonen
- Juha Korkeaoja
- Anne Holmlund
- Juha Joutsenlahti
- Laura Pullinen
- Petri Salminen
- Simo Korpela
- Jami Toivonen

Tiedoksi

Ohjausryhmän jäsenet

§ 245**Aluehallituksen aamu-/iltakouluosallistujat 2025-2029**

SATAHADno-2025-8569

Valmistelija / lisätiedot:

Anna Alarautalahti-Heurlin, anna.alarautalahti-heurlin@sata.fi

Satakunnan hyvinvointialueen palkkiosäännön 7 §:n mukaan aluehallitus tekee valtuustokausittain päätöksen, jossa se linjaa aamu-/iltakouluihin osallistujat.

Aluehallituksen aamu-/iltakouluista maksetaan osallistujalle aluehallituksen kokouspalkkio.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- käydä keskustelun aamu-/iltakouluosallistujista sekä nimetä osallistujat kaudelle 2025-2029.

Päätös

Aluehallitus päätti, että aamu-/ iltakouluihin voivat valtuustokaudella 2025-2029 osallistua aluehallituksen kokoukseen osallistuvat henkilöt sekä valtuustoryhmien puheenjohtajat. Aluehallituksen puheenjohtaja voi tarvittaessa kutsua paikalle tarpeelliseksi katsomansa henkilön.

Tiedoksi

Nimetyt

§ 246**Lautakuntien esittelijöiden nimeäminen**

SATAHADno-2025-7596

Valmistelija / lisätiedot:

Emilia Tomminen, emilia.tomminen@sata.fi

Satakunnan hyvinvointialueen hallintosäännön 11 §:n mukaan hyvinvointialueella on:

- Terveys- ja sairaalapalvelujen lautakunta
- Perhe- ja sosiaalipalvelujen lautakunta
- Väestökehityksen ja ikääntyneiden palveluiden lautakunta
- Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta

Toimielinrakennetta uudistettiin hallintosääntöpäivityksellä (aluevaltuusto 10.3.2025 § 11), jonka myötä lautakuntien nimet ja tehtävät muuttuivat. Näin ollen lautakunnille tulisi nimetä esittelijät.

Hallintosäännön 28 §:n mukaan aluehallitus päättää lautakuntien esittelijöistä (pl. tarkastuslautakunta) (HS 28.2, 27 §).

Aluehallitukselle esitetään, että lautakunnissa olisi 1-2 esittelijää (+varahenkilö) sekä asiantuntijajäseniä seuraavanlaisesti:

Terveys- ja sairaalapalveluiden lautakunta

- Esittelijä: sotejohtaja **Sari Rantanen**, varalla erityis- ja sairaalapalveluiden toimialuejohtaja Pia Lahtinen
- Asiantuntija: sote toimialuejohtajat

Perhe- ja sosiaalipalvelujen lautakunta

- Esittelijä: lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialuejohtaja **Hanna-Leena Markki**, varalla aikuisten palveluiden toimialuejohtaja Saira Hohtari
- Asiantuntija: sote toimialuejohtajat

Väestökehityksen ja ikääntyneiden lautakunta

- Esittelijä: ikääntyneiden palveluiden toimialuejohtaja **Jaana Männikkö**, varalla ikääntyneiden palveluiden vastuualuejohtaja Pirjo Rehula
- Asiantuntija: järjestämisjohtaja Marika Lanne

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta

- Esittelijät: valmiusjohtaja **Jaana Lehtonen** ja pelastusjohtaja **Pekka Tähtinen**

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- nimetä lautakuntien esittelijät esitetyn mukaisesti.

Kokouskäsittely

Tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen puheenjohtaja esitti pidettäväksi kokoustauon klo 12.55-13.34.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

nimetyt, toimielinten palvelut, johdon assistentit

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden lautakunta, § 11, 30.04.2025
Aluehallitus, § 247, 19.08.2025**§ 247****Vastine valtuustoaloitteeseen koskien lasten- ja nuorten tukihenkilötoiminnan turvaamista**

SATAHADno-2025-2766

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden lautakunta, 30.04.2025, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Liitteet

1 Lasten- ja nuorten tukihenkilötoiminta turvattava, Keskustan valtuustoryhmä, valtuustoaloite 10.3.2025

Vastine keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen, Aluevaltuusto 10.3.2025 /§18.

Vastuuyksikön päällikkö Hannaleena Vuorinen:

Tukihenkilöpalvelun lakiperusta

Hyvinvointialueella on veloitteena järjestää lakisääteiset sosiaalipalvelut. Sosiaalipalveluiden yleislakina on sosiaalihuoltolaki (1301/2014, SHL), jonka mukaisesti määräytyy hyvinvointialueen lakisääteisten yleisten sosiaalipalveluiden järjestämisvelvoite.

Hyvinvointialueella on velvoite järjestää lapsille, nuorille ja perheille mm. seuraavia lakisääteisiä sosiaalipalveluita sosiaalihuoltolain perusteella tuen tarvetta vastaavasti (SHL 14 §):

- Sosiaalityötä
- Sosiaaliohjausta
- Perhetyötä
- Lapsiperheen kotipalvelua
- Päihde- ja riippuvuustyötä
- Mielenterveystyön palveluja
- Kasvatus- ja perheneuvontaa
- Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaa
- Omaistaan ja läheistään hoitavan henkilön vapaata
- Opiskeluhuollon kuraattoripalveluja.

Tukihenkilöpalvelun myöntäminen sen sijaan ei ole hyvinvointialuetta velvoittavan sääntelyn piirissä, vaan niiden järjestämisperuste löytyy sosiaalihuoltolain 28 §:stä, muut sosiaalipalvelut. Sen mukaisesti:

Erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tai hänen perheelleen voidaan järjestää vertaisryhmätoimintaa sekä tukihenkilö- tai perhe lapsen terveyden tai kehityksen turvaamiseksi. (SHL 28§)

Tukihenkilöpalvelun järjestäminen Satakunnan hyvinvointialueella

Satakunnan hyvinvointialueella on ennen vuotta 2025 lasten, nuorten ja perheiden sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden toimintaohjeissa linjattu, että tukihenkilöpalvelu on järjestettävä ensisijaisesti erityistä tukea tarvitseville lapsille, joilla arvioidaan olevan kyseisen palvelun tarve ja erityisellä harkinnalla palvelua voidaan järjestää lisäksi myös yleisen tuen asiakkaille. Vuoden 2025 vaihteessa toimintaohjetta on tarkastettu vastaamaan tarkemmin lain edellyttämää erityisen tuen asiakkuutta.

Lainsäädännön mukaan hyvinvointialueella ei ole ehdotonta velvoitetta järjestää lainkaan tukihenkilöpalvelua. Sosiaalihuoltolaki ei velvoita tukihenkilöpalvelun järjestämiseen lainkaan, vaan hyvinvointialue voi niitä järjestää. Näin ollen toimintaohjeen tarkentaminen erityisen tuen lapsiin on edelleen kevyempi tulkinta laista kuin mitä se olisi, jos Satakunnan hyvinvointialueella järjestettäisiin lapsille vain hyvinvointialueen järjestämisveloitteen alaiset sosiaalipalvelut (SHL 14 §).

Palvelun myöntämisedellytyksiä tarkentamalla on voitu taloudellisesti kriittisessä tilanteessa turvata tukihenkilöpalvelu niille lapsille, joille se on tarkoituksenmukaista, eli erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja nuorille, joille ei muilla lakisääteisillä palveluilla pystytä palvelun tarpeeseen vastaamaan.

Tällä hetkellä on Satakunnan hyvinvointialueen lasten nuorten ja perheiden palveluissa yhteensä 219 voimassa olevaa tukisuhdepäätöstä (sis. tukihenkilö ja -perhepäätökset), joten tukihenkilöpalvelua edelleen myönnetään.

Ennen hyvinvointialuetta on tukihenkilöpalvelua kuten muitakin palveluita myönnetty eri kriteerein. Tukihenkilöpalvelun myöntämisperusteiden osalta eroavaisuudet Satakunnan sisällä ovat olleet merkittäviä ja tämä on näkynyt mm. palveluiden kustannuksissa. Yhdenmukaistamalla kriteereitä on mahdollista saada merkittäviä säästöjä palveluiden ostoissa, kuitenkin samalla varmistaen, että palvelun saatavuus niissä tilanteissa, kun se on välttämätöntä ei vaarannu.

Lasten ja nuorten mielenterveyshaasteisiin vastaavat palvelut

Keskustan valtuustoaloitteessa on tuotu esiin lasten ja nuorten mielenterveyden haasteet. Jaamme hyvinvointialueella tämä huolen lasten ja nuorten mielenterveydestä.

Tiedostaen mielenterveyshaasteet on koko Satakunnan hyvinvointialueen olemassaolon ajan lasten nuorten ja perheiden palveluissa tehty määrätietoista yhdenmukaistamis- ja kehittämistyötä sen suuntaan, että näihin haasteisiin voitaisiin vastata entistä paremmin ja yhdenvertaisesti koko alueella.

Tukihenkilöpalvelu on sosiaalipalvelu, eikä sen tarkoitus ole paikata mielenterveyspalveluita. Sosiaalipalveluissa lakisääteisiä tehtäviä, joilla lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeeseen vastataan myös ennaltaehkäisevästi ja koko perhe huomioiden ovat mm. sosiaalityö ja -ohjaus, perhetyö, lapsiperheen kotipalvelu,

päihde- ja riippuvuustyö, kasvatus- ja perheneuvonta, mielenterveystyön palvelut sekä opiskeluhuollon kuraattoripalvelut.

Hyvinvointialueen aikana on lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluita onnistuneesti kehitetty. Keväällä 2025 on ammatilliset mielenterveyspalvelut laajentuneet koskemaan koko hyvinvointialueella jo alakouluikäisiäkin lapsia.

Opiskeluhuollon henkilöstöä on koulutettu Terapiat etulinjaan - vaikuttaviin menetelmiin koko hyvinvointialueella jo vuodesta 2023 ja ammattilaiset ovatkin nykyisin jo erittäin kattavasti menetelmäkoulutettuja. Myös yhteistyö perustason ja erikoissairaanhoidon välillä on rakentunut koko alueella erinomaiseen suuntaan.

Toukokuussa 2025 on tulossa voimaan Terapiatakuuna tunnettu laki, joka edellyttää, että nuoren on päästävä menetelmäkoulutetun ammattilaisen vastaanotolle jo kuukauden sisällä palvelutarpeen havaitsemisesta. Tähän veloitteeseen vastaamiseen on Satakunnan hyvinvointialueella hyvät valmiudet.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että tukihenkilöpalvelun myöntämisperusteet ovat Satakunnan hyvinvointialueella lakisääteistä huomattavasti laajamittaisemmat.

Vuoden 2024-2025 vaihteessa tehdyllä muutoksella, jonka perusteella tukihenkilöpalvelun myöntämisperustetta on tarkennettu koskemaan vain erityisen tuen asiakkaita, on palvelua voitu kohdentaa myös oman henkilöstön toteuttamana tarkoituksenmukaisemmin ja tasapuolisemmin kuin aiemmin. Näin on voitu vuodelle 2025 saada myös taloudellisia säästöjä ostopalveluista, joiden kustannus vuositasolla on ollut aiempina vuosina huomattava. Nykyisellä mallilla palveluiden saatavuus kohdentuu tasapuolisemmin palvelemaan kaikkia Satakunnan hyvinvointialueen alueita, sen sijaan että se painottuisi vain tietyille alueille.

Tukihenkilöpalvelu on sosiaalipalvelu, eikä sen tarkoitus ole paikata mielenterveyspalveluita. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin on hyvinvointialueella panostettu laajamittaisesti.

Tästä huolimatta Satakunnan hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on nähty tärkeänä mahdollistaa sosiaalihuollon tukihenkilöpalvelun järjestäminen lain vaadetta laajemmassa muodossa lasten, nuorten ja perheiden moninaisen palvelutarpeen ja erilaiset tilanteet tuntien. Tukihenkilöpalvelu on edelleen mahdollista lapselle myöntää tilanteissa, kun lapsen tai nuoren kokonaistilanne niin edellyttää ja muut palvelut eivät ole tarkoituksenmukaisia.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Lautakunta päättää:

- merkitä tiedoksi esitetyn vastineen ja ehdottaa, että aluehallitus merkitsee vastineen tiedoksi ja lähettää aloitteen ja vastineen aluevaltuustolle,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ja lisäksi lautakunta edellyttää, että asiantilaa ja liitännäisvaikutuksia seurataan ja raportoidaan vuoden 2025 tilinpäätöksen yhteydessä.

Aluehallitus, 19.08.2025, § 247

Valmistelija / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Liitteet

1 Lasten- ja nuorten tukihenkilötoiminta turvattava, Keskustan valtuustoryhmä, valtuustoaloite 10.3.2025

Asian esittelyteksti Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden lautakunnan kokouksessa 30.4.2025 § 11

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- merkitä tiedoksi ja ehdottaa aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee tehdyt toimenpiteet tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa, että aloite on loppuun käsitelty.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Aluevaltuusto

§ 248**Psykologin viran tehtävänimikkeen muuttaminen sosiaalityöntekijäksi**

SATAHADno-2025-8471

Valmistelija / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Laki kunnan tai hyvinvointialueen viranhaltijasta (2003/304) mukaan tehtävät, joissa käytetään osaksikin julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa eli niitä varten on perustettava virka. Julkisen vallan käyttämisellä tarkoitetaan lakisääteistä toimivaltaa antaa velvoittava määräys tai päättää toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta. Näin ollen, mikäli työhön kuuluu muun muassa lakiin perustuvaa päätöksentekoa, tulee työntekijällä olla virkasuhde. Hallintosäännön 52 §:n mukaan aluehallitus päättää muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Hyvinvointialueen siirtymätilanteessa perustettiin toimialueille tunnistetut virat. Organisoitumisen ja operatiivisen toiminnan sekä tehtäväkuvien rakentumisen kautta on tunnistettu tarve muuttaa psykologin virka sosiaalityöntekijän viraksi toiminnan toteuttamiseksi lain edellyttämällä tavalla.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialueella, peruspalveluiden vastuualueella, kasvatus- ja perheneuvonta toteutetaan keskitetysti Lounatuulen perhekeskuksesta. Työ on moniammatillista työtä, jota tekevät psykologit, sosiaalityöntekijät ja lääkäri. Tällä hetkellä kasvatus- ja perheneuvonnassa on enemmän psykologeja kuin sosiaalityöntekijöitä. Moniammatillisen työn toteuttamiseksi on tarpeen muuttaa psykologin virka sosiaalityöntekijän viraksi. Tämän vuoksi esitetään psykologin viran 4179000022 muuttamista sosiaalityöntekijän viraksi. Palkkakustannukset eivät muutoksen myötä nouse. Sosiaalityöntekijän työaika on 37 h 45min /vko ja tehtäväkohtainen palkka 4000 € /kk. Viran kelpoisuusvaatimuksena on sosiaalihuollon ammattihenkilöstä annetun lain (817 /2015) 7 §:n mukainen pätevyys, sosiaalityöntekijä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- muuttaa lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialueen peruspalvelujen vastuualueen psykologin viran sosiaalityöntekijän viraksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tiedoksi

Hanna-Leena Markki, Mia Astala, palvelussuhdeasiat, muutostilanteet

§ 249**Vastine oikaisuvaatimuksiin koskien viranhaltijapäätöstä Lavian hammashoitolan siirrosta Kankaanpään hammashoitolaan**

SATAHADno-2025-6678

Valmistelija / lisätiedot:

Katja Lepistö, katja.lepisto@sata.fi
Sohvi Hörkkö, sohvi.horkko@sata.fi
Pia Lahtinen, pia.lahtinen@sata.fi

Liitteet

- 1 Hyvinvointialueen suun terveydenhuollon (perustaso) käyntimäärät ja asukasmäärät vuonna 2024.
- 2 Lavian hammashoitolan sulkeminen
- 3 Ennakkovaikutusten arviointi Lavian hammashoitolan sulkeminen.docx
- 4 Oikaisuvaatimus, Jansson
- 5 Oikaisuvaatimus, Lavian Yrittäjät.pdf

Suun terveydenhuollon toiminta Satakunnan hyvinvointialueella (Sohvi Hörkkö)

Satakunnan hyvinvointialue tuottaa omana tuotantona suun terveydenhuollon palveluja arkipäivisin sekä ostopalvelutuotantona virka-ajan ulkopuolella tarvittavia suun päivystysluontoisia palveluja. Vuonna 2024 koko Satakunnan hyvinvointialueella suun terveyden huollon asiakaskäyntejä kertyi noin 186142 käyntiä ja eri potilaita hoidettiin noin 72932. Näissä luvuissa ovat mukana omatuotannon sekä ostopalvelutuotannon luvut. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys toteutetaan ostopalveluna hammaslääkäri- ja hammashoitaja resurssin riittämättömyyden vuoksi. Tämä päivystys kattaa akuutit ja päivystykselliset potilastapaukset koko hyvinvointialueelta arkipäivisin kellonajoilla 16:00-20:00 ja viikonloppuisin/ arkipyhinä 8:00-20:00. Virka-ajan ulkopuolisessa päivystyksessä oli vuonna 2024 käyntejä 3800 ja eri potilaita hoidettiin 3315.

Tällä hetkellä koko hyvinvointialueella on noin 145 hoitohuonetta 25:ssä kiinteässä (rakennus) hoitoyksikössä. Lisäksi käymme kouluilla toteuttamassa lasten hammastarkastuksia kuuden salkkuvastaanottoyksikön avulla sekä uutena palvelumuotona on keväällä 2025 aloitettu liikkuva hammashoitovaunu. Laskennallinen keskimääräinen hoitohuoneiden käyttöaste koko hyvinvointialueella oli 4,3 käyntiä/hoitohuone/päivä vuonna 2024. Alhaisin laskennallinen käyttöaste oli Luvian hammashoitolassa 0,13 käyntiä/huone/päivä ja korkein käyttöaste Satasairaalan päivystyshuoneessa 16,1 käyntiä/huone/päivä. Käyttöasteeseen eniten vaikuttavia tekijöitä ovat erityisesti henkilökunnan määrä ja mahdollisuus sijoittaa toinen työntekijä huoneeseen poissaolojen ajaksi (esim. sairaspöissaolot, lomat, koulutukset). Käytännössä, mitä paremmin saamme rekrytoitua hammaslääkäreitä ja hammashoitajia ja mitä suurempi hoitoyksikkö, jossa on enemmän henkilökuntaa, sitä joustavammin on mahdollista sijoittaa sijainen tilapäisesti tyhjään hoitohuoneeseen. Myös kysynnän määrä vaikuttaa käyttöasteeseen hoitoyksiköissä, joissa käyntimäärät ovat niin pienet, että hammaslääkäri tai hoitaja pystyy hoitamaan alueen kaikki käynnit esimerkiksi käymällä muutamana päivänä viikossa hoitamassa potilaita ja

hoituhuone on käyttämättä muina päivinä. Käyttöasteeseen vaikuttaa myös hoitokäyntien sisältö; vaativat toimenpiteet, kuten juurihoito, vievät enemmän aikaa ja erityyppiset tarkastuskäynnit vievät vähemmän aikaa.

Lavian hammashoitolassa oli vuona 2024 käyntejä 1786 ja eri potilaita hoidettiin 607. Laskennallisesti tämä on 0,96% kaikista hyvinvointialueen käynneistä ja 0,83% kaikista suun terveydenhuollon vuoden 2024 potilaista. Lavialla on kaksi hoitohuonetta ja laskennallisesti käyntejä on ollut noin 3,5 käyntiä/huone/päivä.

Harjavallassa vuonna 2024 käyntejä oli 5277 ja eri potilaita hoidettiin 2511. Laskennallisesti tämä on 2,83% kaikista hyvinvointialueen käynneistä ja 3,44% kaikista suun terveydenhuollon vuoden 2024 potilaista. Harjavallassa on neljä hoitohuonetta ja laskennallisesti käyntejä on ollut noin 5,2 käyntiä/huone/päivä.

Kokemäellä vuonna 2024 käyntejä oli 5224 ja eri potilaita oli 2324. Laskennallisesti tämä on 2,81 % kaikista hyvinvointialueen käynneistä ja 3,18% potilaista. Kokemäellä on 6 hoitohuonetta ja laskennallisesti käyntejä on ollut noin 3,5 käyntiä/huone/päivä.

Asukaslukuun suhteutettuna kuntainliiton ja tilastokeskuksen vuoden 2024 tietojen mukaan Porissa asui noin 40% hyvinvointialueen kaikista asukkaista.

Asukaslukumäärien pohjalta tehdyn arvion mukaan suurin suun terveydenhuollon palveluntarve on tällä hetkellä Porissa, jossa siis asuu lähes 40% asukkaista ja toteutuneet käyntimäärät ovat olleet vain 33% kaikista hyvinvointialueen suun 2 terveydenhuollon käynneistä. Porin kaikissa toimipisteissä käyntejä oli yhteensä 62099, hoitohuoneita 45, kymmenessä eri paikassa. Porissa hoitohuoneiden yhteenlaskettu laskennallinen käyttöaste noin 5,5 käyntiä/huone/päivä. Korkein huonetilan käyttöaste Porissa, pois lukien päivystyksen, oli keskushammashoitola Puuvillassa, jossa on 14 huonetta ja laskennallisesti noin 6,2 käyntiä/huone/päivä. Alhaisimmat huonekapasiteetit Porissa olivat Pihlavassa, jossa on neljä hoitohuonetta ja laskennallisesti 3,6 käyntiä/huone/päivä sekä Vähäraumalla, jossa on kaksi hoitohuonetta ja 3,5 käyntiä/huone/päivä.

Suun terveydenhuollon palveluita on tärkeä tuottaa paikallisesti ja sopivan etäisyyden päässä asukkaista. Sopivaa etäisyyttä ei ole lakisääteisesti määritelty, mutta palvelurakenteen tulee olla samanaikaisesti vaikuttava, laadukas ja kustannustehokas. Sopivaan etäisyyteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm. väestörakenne, palvelutarve, liikenneyhteydet, mutta myös ammattitaitoisen työvoiman saatavuus ja pysyvyys. Ilman riittävää ammattitaitoista työvoimaa ei ole mahdollista toteuttaa palveluntarvetta tulevaisuudessa.

Liikenneyhteyksien osalta meidän tulisi varmistaa, että esimerkiksi kouluikäisten lakisääteiset hammastarkastukset toteutuvat sujuvasti ja tämän palvelusegmentin osalta tarjoamme salkkuvastaanotto toimintaa ja hammashoitovaunua. Salkkuvastaanotto tapahtuu koulujen tiloissa, joissa hammashoitaja toteuttaa ikäluokkasidonnaisia lakisääteisiä hammastarkastuksia. Salkun avulla ei ole mahdollista hoitaa tarkastuksessa löydettyjen hammaskariesten paikkauksia, vaan ne tekee hammaslääkäri hoitohuoneessa. Hammashoitovaunussa on mahdollista toteuttaa kattavasti eri suun terveydenhuollon toimenpiteitä aina tarkastuksesta hampaan poistoon ja juurihoitoon. Vaunu on tällä hetkellä pilotointivaiheessa ja keräämme asiakkaiden ja henkilökunnan kokemuksia ja palautteita vaunun toiminnasta. Hammashoitovaunussa on yksi hoituhuone ja esimerkiksi tavoittelemalla

käyttöastetta 5 - 6 käyntiä/hoituhuone/päivä on liikkuvalla vaunulla mahdollista saavuttaa noin 1260 – 1512 palvelukäyntiä vuodessa. Tämä määrä ei riitä kattamaan Harjavalla tai Kokemäen tai Lavian suun terveydenhuollon palvelutarvetta vaan suurin osa käynneistä tulee edelleen toteutua kiinteissä hoitoyksiköissä. Vuonna 2024 Kokemäen, Harjavallan ja Nakkilan käyntien yhteismäärä oli noin 15000 ja tämän tuottamiseen tarvitaan minimissään 10 – 12 hoituhuonetta, mikäli palvelutuotanto toteutuu tahtiin 5-6 käyntiä/hoituhuone/päivä. Tämä käyntitahtimäärä esitetylle hoitohuonemäärälle vaatii toteutuakseen myös jokaiseen huoneeseen hammaslääkärin ja hammashoitajan lähes jokaiselle työpäivälle. Kankaanpäässä on tällä hetkellä 18 hoituhuonetta, joka riittää Pohjoisen Satakunnan, mukaan lukien Lavian, käyntimääriin laskennallisella arvolla 5,8 käyntiä/hoituhuone/päivä. Eurassa tulee olemaan 12 hoituhuonetta, joka riittää Euran ja Säkylän käyntimäärille (yht 15676 /vuosi 2024) laskennallisella arvolla 5,2 käyntiä/hoituhuone/päivä.

Tulevaisuuden palvelutarpeen tuotantopisteiden sijainnin arviossa tulee huomioida useita eri kokonaisuuksia kuten asukkaiden määrä ja väestörakenne, arvioitu palvelutarpeen määrä, kulkuyhteydet, muu ympäröivä infrastruktuuri, mutta myös mahdollisuus saada terveydenhuollon ammattihenkilöitä tuottamaan palveluita. Tilastokeskuksen 2024 Satakunnan hyvinvointialueen asukasmäärä oli 210709 ja viiden vuoden ennusteen mukaan määrä laskee 203892 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä. Väestökehitys Suomessa tulee painottumaan suurempiin kaupunkeihin ja taajamiin ja samalla ammattitaitoisen henkilökunnan keskittyessä asumaan myös asukaskeskittymiin. Aikaa ennen hyvinvointialueita, ei ollut epätavallista, että korotetun palkkauksen avulla rekrytoitiin ammattitaitoista henkilökuntaa syrjäalueille. Tällä hetkellä uusien hammaslääkäreiden rekrytointi onnistuu parhaiten Poriin ja Raumalle, mutta haasteena on ollut hammaslääkäreiden rekrytointi pienempiin asukaskeskittymiin. On luonnollista, että mitä lähempänä suurempaa asukaskeskittymää hoitola sijaitsee, sitä todennäköisemmin sinne on mahdollista saada rekrytoitua hammaslääkäreitä tai saada sijaisia käymään Porista poissaolojen ajaksi. Työntekijän näkökulmasta, esimerkiksi Porista Nakkilaan on matkaa noin 20 km ja autolla päivittäistä edestakaista ajoaikaa kertyy noin 34 minuuttia. Porista Harjavaltaan on matkaa noin 30 km ja autolla päivittäistä edestakaista ajoaikaa kertyy noin 50 minuuttia. Porista Kokemäelle on matkaa noin 42 km ja edestakaista päivittäistä ajoaikaa kertyy noin tunti 10 minuuttia. Tällä hetkellä vakinaisten hammaslääkärien henkilötyövuosimäärät (HTV) tarkastelun alla olevien toimiyksiköiden osalta ovat seuraavat: Harjavalta 0,63 HTV, Kokemäki 1,63 HTV, Lavia 0,5 HTV, Nakkilassa 2,5 HTV ja Porissa 26 HTV.

Vastine oikaisuvaatimuksissa esitettyihin suun terveydenhuoltoon koskeviin yksityiskohtiin (Katja Lepistö)

Paikalliset palvelut pyritään tulevaisuudessa varmistamaan suun terveydenhuollon liikkuvilla palveluilla, jotka sisältävät liikkuvan vaunuvastaanoton ja salkkuvastaanotot. Koululaisten hammastarkastukset tullaan suorittamaan yhä enenemässä määrin salkkuvastaanotolla koko Satakunnan alueella. Salkkuvastaanotto on siirrettävä kokonaisuus, jonka suun terveydenhuollon ammattilainen vie esimerkiksi kouluille tai palvelutaloille Salkun avulla voidaan toteuttaa normaalit suun ja hampaisen tarkastukset, puhdistukset, fluoraukset. Salkkuun kuuluu hoitotuoli, potilasvalaisin, siirrettävä hammashoitokone. Salkkuvastaanotto on ollut käytössä Porin alueella vuodesta 2017 ja on myös käytössä muilla hyvinvointialueilla. Kokemäellä,

Harjavallassa ja Laviassa salkkuvastaanotto tulee tapahtumaan kouluilla, jossa voimme toteuttaa lakisääteiset suun terveydenhuollon palvelut kouluikäisille. Vaunuvastaanotolla hoidetaan koululaisten hampaiden paikkaukset. Lavian oikomispotilaat hoidetaan ensisijaisesti Kankaanpäässä tai Porissa. Myös Pori, Rauma, Kankaanpää ja Eura ovat mahdollisia vaihtoehtoja.

Vaunuvastaanotolla hoidetaan myös aikuisväestöä. Vaunussa on pitkä ramppi, joka tekee vaunusta esteettömän; sekä rollaattorilla että pyörätuolilla pääsee vaunuun. Vaunuvastaanotolla annetaan suun perushoitoa, kuten tarkastukset, paikkaukset, juurihoidot, hammaskiven poistot, hampaiden poistot ja rtg-kuvaukset. Erikoishammaslääkärin kirurgiset hoidot ja proteesihoidot ohjataan Kankaanpäähän, Poriin tai Raumalle, kuten tälläkin hetkellä.

Vaunussa on odotustila, joten potilaiden ei tarvitse odottaa ulkotiloissa. Vaunu sijoitetaan aina sellaisiin paikkoihin, joissa on myös wc- tilat käytettävissä ja työntekijät voivat ohjata tai saattaa potilaan tarvittaessa wc-tiloihin. Tarvittavat suun rtg-kuvaukset siirtyvät suun hoitoyksikön toimipisteen mukana uusiin tiloihin.

Julkiset viranhaltijapäätökset löytyvät Satakunnan hyvinvointialueen sivuilta Päätöksenteko - Satakunnanhyvinvointialue.

Tiloihin liittyvä tekninen selvitys (Miia Hietapakka)

Satakunnan hyvinvointialue on luopumassa Lavian terveystakeskukseen laajasta käytöstä. Rakennukseen on jäämässä kotihoidon tiimitilat ja muutama toimistohuone, jotka sijaitsevat eri siivessä kuin nykyinen hammashoitola. Tämä tulee huomioida mm. hammashuollon tarvike- ja välinehuollon logistiikan puuttumisena. Rakennuksen terveystakeskusosa on valmistunut vuonna 1982 eikä rakennuksessa ole tehty sen jälkeen laajaa peruskorjausta. Rakennuksen kuntoluokka on Trellum Consulting Oy:n hyvinvointialueelle laatiman nykytilaselvityksen mukaan 49 %. Peruskorjaustarvetta on, kun rakennuksen nykykunto alittaa 60 %:n kuntoluokan, joka saavutetaan noin 25–30 vuoden kuluessa valmistumisesta tai edellisestä kattavasta peruskorjauksesta/ -parannuksesta. Rakennuksen kuntoluokituksessa alle 50 % kuntoluokka tarkoittaa huonokuntoista rakennusta. Hammashoitolan tilat ovat vanhat, mutta kunnoltaan käyttökelpoiset. Hammashoitolan tarpeisiin nähden käytössä on liian paljon tilaa.

Yhteenveto

Palvelutuotannon näkökulmasta Lavian käyntimäärät ja potilasmäärät ovat alle prosentin koko hyvinvointialueen määristä ja laadukkaan hammashoidon tuottaminen on mahdollista suuremmissa hoitoyksiköissä. Kaikkien hyvinvointialueen asiakkaiden on halutessaan mahdollista varata hampaiden tarkastusaika aika mihin tahansa suun terveydenhuollon palveluyksikköön Satakunnan hyvinvointialueella.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimukset perusteettomina.

Kokouskäsittely

Tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen puheenjohtaja esitti pidettäväksi kokoustauon klo 15.04-15.09.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus totesi, että alueella jatkuvat hammashoidon liikkuvien palveluiden, kouluterveydenhuollon, neuvolapalveluiden ja muiden jalkautuvien sote-palveluiden tarjonta.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimusten tekijät

§ 250**Vastine oikaisuvaatimukseen koskien Lapin sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtämisestä Rauman sote-keskukseen**

SATAHADno-2025-5447

Valmistelija / lisätiedot:

Saila Hohtari, saila.hohtari@sata.fi

Liitteet

1 Lapin sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtäminen Rauman sote-keskukseen

2 Ennakkovaikutusten arviointilomake, Lappi

3 Oikaisuvaatimus, Lapin yhdistykset.pdf

Perustelut

Suomen punainen risti; Lapin osasto, Lapin eläkkeensaajat ry, Eläkeliiton Lapin yhdistys ry, Mannerheimin lastensuojeluliiton Rauman Lapin yhdistys ry, Lapin pelastakaa lapset ry, Lapin koulun vanhempainyhdistys ry ja Johanna Into ovat lähestyneet Satakunnan hyvinvointialuetta yhteisellä oikaisuvaatimuksella koskien Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palveluiden toimialuejohtajan viranhaltijapäätöstä § 15, 2.6.2025, SATAHADno-2025-5447 Lapin sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtäminen Rauman sote-keskukseen. Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueelle 19.6.2025.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus:

kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen ja sote-palvelut säilytetään Lapissa.

Oikaisua haetaan muun muassa seuraavista syistä: asukkaiden sote-palveluiden tavoitettavuus vaikeutuu ja kustannukset nousevat huomattavasti. Matkat sote-palveluihin vaikeutuvat ja tulevat kalliiksi sekä asiakkaalle että yhteiskunnalle ja lisäävät hiilidioksidipäästöjä. Lappilaiset työnantajat joutuvat käyttämään enemmän tärkeää työaikaa matkaan Rauman sote-pisteeseen kuin Lapin sote-pisteeseen. Neuvolan tärkeyttä korostetaan. Lappilaiset kokevat oman sote-pisteen hyvin tärkeäksi ja oikaisuvaatimuksessa viitataan myös apteekin kannattavuuteen jatkossa. (Liite 1: oikaisuvaatimus)

Lainsäädännöllinen tausta

Satakunnan hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön mukaan (15.4.2024/§28) mukaan aluevaltuusto päättää niiden toimipisteiden sijainnista, joiden päätoiminta on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Aluehallitus päättää merkittävistä laajavaikutteisista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden palveluihin.

Toimipisteiden toiminnan siirrosta muissa, kuin em. tilanteissa päätetään viranhaltijapäätöksellä. Lapin sote -pisteen osalta muutos koskee vain

terveyspalveluita, joten päätösvalta asiassa on aikuisten palveluiden toimialueen toimialuejohtajalla. Aikuisten toimialuejohtajalla on ollut toimivalta päättää asiasta.

Asiassa on laadittu vaikutusten arviointi, joka on päätöksen liitteenä. Sinällään Hallintolaki (434/2003) ei edellytä erillisen ennakkovaikutusten arviointilomakkeen laatimista, vaan lain 6 luvun 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesti selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiksi tarpeelliset tiedot sekä selvityksen. Päätös alistettiin laajalle valmistelulle eri asianosaisia/osapuolia kuullen. Pykälän 45 mukaan päätös on perusteltava ja näin päätöksessä on myös tehty.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Kyseisen lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädetty tehtävät. Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta; pykälän mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavan valinnasta, tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään järjestämislain 9, 36 ja 39 §:ssä. Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Lähellä tarjottavat palvelut voivat sisältää myös erityisosaamista edellyttäviä palveluja, jotka jalkautetaan, vaikka palveluntuottajan fyysinen toimipiste saattaa olla keskitetty. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta

vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveyskioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sote-pisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Hallituksen esityksessä edelleen esitetään, kuinka kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Tällaisia ovat esimerkiksi harvoin tarvittavat palvelut, jotka edellyttävät erityisosaamista tai kalliita laitteita. Nämä palvelut on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin hyvinvointialueen alueella ja valtakunnallisesti. Sillä voidaan varmistaa palvelujen hyvä laatu ja turvallisuus, hoidon jatkuvuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen. Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen nykyistä suurempiin yksiköihin voi myös mahdollistaa sen, että palveluja on saatavissa yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus. Lainsäädännössä ei ole määräyksiä siitä, millainen hyvinvointialueen palveluverkon tulee olla. Hyvinvointialueille on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä asukaskeskittymien palvelutarpeen mukaisesti, ei kuntarajojen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Lapissa on ollut osa-aikaisesti lääkäri ja kaksi hoitajaa kahtena päivänä viikossa. Näytteenotto on ollut kerran viikossa sote-pisteellä.

Viranhaltijan päätöksen liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista ja päätöksestä käy ilmi, kuinka Rauman sote-keskuksessa on moniammatillisempi henkilöstö, parempi henkilöstöresurssi ja hoidon sekä palvelun saatavuus, laatu ja jatkuvuus pystytään paremmin turvaamaan sote-keskuksessa. Toiminta ei ole yhtä häiriöherkkää kuin pienellä sote-pisteellä, jossa palvelut ovat rajalliset.

Rauman sote-keskuksessa on saatavilla sekä kiireettömän että kiirevastaanoton palvelut. Lääkäri- ja hoitajavastaanoton palvelut ovat saatavilla kaikkina arkipäivinä virka-aikaan. Myös sosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön palvelut toimivat sote-keskuksen yhteydessä tai sote-keskukseen jalkautuvana palveluna. Keskittämällä palvelut Rauman sote-keskukseen pystytään ns. kivijalkapalveluiden saatavuutta ja laatua parantamaan. Lisäksi digitaalisia- ja liikkuvia palveluita kehittämällä ja lisäämällä parannetaan hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös diagnostisten palveluiden (laboratorio ja kuvantaminen) parempi saatavuus Raumalla parantaa hoidon laatua. Toiminnan haavoittuvuus vähenee muutoksen myötä. Lapin terveysasema on jouduttu sulkemaan resurssisyydestä noin 3,5 kuukaudeksi vuodessa. Rajalliset resurssit ovat hankaloittaneet toiminnan toteutusta. Etenkin lääkäreistä on Raumalla kova pula ja resursointi Lapin terveysasemalle tuottaa haasteita ja kustannuksia. Työikäisten ja työterveyshuollon osalta todetaan, että Lapin sote-piste ei ole toiminut työterveyshuoltoa tuottavana yksikkönä, Hyvinvointialue on siirtänyt järjestämisvastuun Terveystalolle. Lapin apteekkitoiminnan osalta todettaneen, että palvelumuutoksella ei ole yhteyttä asukkaiden lääketarpeisiin.

Puutteellisten, osa-aikaisten ja rajallisten palveluiden takia on Lapista joka tapauksessa pitänyt kulkea palveluihin muun muassa Rauman sote-keskukseen. Matkakustannusten näkökulmasta on saattanut tulla rajallisista palveluista johtuen kaksi erillistä käyntiä; niin sote pisteellä kuin sote-keskuksessa. Rauman sote-keskuksen ja Lapin sote-pisteen välimatka on 19 kilometriä. Vertailuna esimerkiksi Rauman Kodisjoelta tulee jotakuinkin sama matka sote-palveluihin. Tulee myös huomioda, että vastaavasti muissakin useissa Satakunnan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-keskukseen tai sote-pisteeseen on vastaava tai pidempi. Toisaalta Lappi on laaja alue ja asukkaalla voi myös matka olla lyhyempi Raumalle tai heillä on mahdollisuus valinnanvapauden perusteella valita esimerkiksi Eurajoen sote-piste, mikäli sinne on lyhyempi matka. Lapin ja Rauman välillä kulkee joukkoliikenne päivittäin, joskin Lapin kylistä saattaa olla kulkemishaasteita myös Lapin keskusta, minkä takia autoa tai muuta liikkumisen tukea tarvitaan joka tapauksessa.

Hyvinvointialue painottaa hoitojen laadun turvaamista, ja keskittämällä hoitohenkilökuntaansa isompiin keskuksiin turvataan sekä riittävät resurssit, riittävä ammattitaito, että hoidon laatu. Raumalla on turvattu, että sekä kiireellisten että kiireettömien asioiden hoitamisessa on lääkäri aina paikalla. Rauman lääkäriä voidaan myös etäpalveluiden kautta konsultoida Lapista tilanteen näin vaatiessa. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikille asukkaille voidaan turvata tarvitsemansa monialainen ja riittävän ammattitaitoinen hoito. Monikanavaiset palvelut parantavat yhdenvertaisuutta ja nopeutetaan hoitoon pääsyä myös erityisryhmien osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain esitöissä on myös nostettu esille, kuinka digitalisointi palveluissa ja uuden teknologian käyttöönotto toisi ikääntyville henkilöille uusia mahdollisuuksia toteuttaa omahoitoa, helpottaisi hoitoon ja palveluihin hakeutumisessa sekä tukisi hoidon ja palvelujen saatavuutta sekä toteutusta. Hoidon ja palvelujen saatavuuden lisääminen vahvistaisi iäkkäiden henkilöiden arjessa selviytymistä, sosiaalista osallisuutta ja toimintakykyä, kun mahdollisuudet ja vaihtoehdot lisääntyvät voisivat iäkkäät henkilöt valita itselleen mielekkäitä ja sopivia palveluvaihtoehtoja. Digitalisointi säästää resursseja ja mahdollistaa niiden ohjaamista paljon palveluja tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ammattitaitoinen digipalvelun tarjoaja auttaa valtaosaa hyvinvointialueen asukkaista, niin ikääntyneitä, lapsiperheitä, taloudellisesti heikompiosaisia kuin myös erityisryhmiäkin, sillä hoitohenkilökunnan puhelimitse tai muun digitaalisen yhteyden avulla tekemä hoidontarpeen arviointi nopeuttaa hoitoon pääsyä, palvelujen saatavuutta ja toteutusta. Digipalveluiden tarjonnasta on otettava huomioon myös laaja-alainen taloudellinen etu niin asiakkaille kuin myös hyvinvointialueelle. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Todettakoon, että digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan myös puhelinyhteyden kautta tapahtuvaa hoitohenkilökunnan hoidontarpeenarviota, ja näin ollen sotepalvelut ovat tehokkaasti saatavilla erityisryhmät mukaan lukien valtaosalle hyvinvointialueen asukkaista. Satakunnassa Satasovellus-digipalvelun käyttö lisääntyy koko ajan.

Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty sote-järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan ja tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Hyvinvointialue katsoo, että päätös on myös

hyvinvointialuelain ja järjestämislain mukainen ottaen huomioon riittävän ammattitaidon ylläpitämisen ja hoidon laadun turvaamisen yhdistettynä järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin yksi kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan liikkuvina palveluina.

Hyvinvointialue korostaa, että Lapin alueella jatkaa perustason terveys- ja sosiaalipalveluita, kuten kouluterveydenhuolto, kotihoito ja kotisairaanhoidon ja sosiaalihuollon jalkautuvat palvelut. Kotihoidon osana muun muassa tuotetaan näytteenottoa myöntämisperusteiden mukaisesti. Lastenneuvolapalveluille suunnitellaan parhaillaan uusia tiloja Lapista. Erilaisia hetkellisiä joukkorokotuksia ja muita jalkautuvia palveluita tuotetaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Edellä mainituin perustein hyvinvointialue katsoo, että päätöksen ja vaikutustenarviointiliitteen mukaisesti, Lapin sote-pisteen hoitaja- ja lääkärivastaanoton siirtäminen Rauman sote-keskukseen on etu hyvinvointialueen asiakkaille useista eri näkökulmista tarkasteltuna edellä mainituin perustein. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa asiassa tehtyä päätöstä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus toteaa, että alueella jatkuvat lasten neuvolapalvelut, kouluterveydenhuolto ja erilaiset jalkautuvat sote-palvelut.

Aluehallitus edellyttää, että käynnistyvän hyvinvointialue/palvelustrategian valmistelun osana luodaan toimintamalli, joka tiivistää yhteistyötä alueella toimivien kolmannen sektorin organisaatioiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden välillä lähipalvelujen turvaamiseksi ja asukkaiden turvallisuudentunteen vahvistamiseksi.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

§ 251**Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtämisestä Eurajoen sote-pisteeseen**

SATAHADno-2025-6153

Valmistelija / lisätiedot:

Saila Hohtari, saila.hohtari@sata.fi

Liitteet

- 1 Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtyminen Eurajoen sote-pisteelle
- 2 Ennakkovaikutusten arviointi, Luvia
- 3 Oikaisuvaatimus, Vaitomaa

Perustelut

Marja Vaitomaa, Kristiina Isokorpi, Pauliina Aalto, Jooa Raja-Aho, Vesa Jalonen, Kimmo Ankelo, Sari Päivömaa, Maria Hollmén, Soile Holmström, Tuula-Marja Sainio, Katriina Roos, Matti Rantanen, Jarmo Sallila ja Satu Taipale ovat lähestyneet Satakunnan hyvinvointialuetta yhteisellä oikaisuvaatimuksella koskien Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palveluiden toimialuejohtajan viranhaltijapäätöstä § 16, 4.6.2025, SATAHADno-2025-6153 Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtäminen Eurajoen sote-pisteeseen. Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueelle 20.6.2025.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus:

- kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen ja sote-palvelut säilytetään Luvialla.

Oikaisua haetaan muun muassa seuraavista syistä: matkat sote-palveluihin vaikeutuvat, pitkittyvät ja tulevat kalliiksi sekä asiakkaalle että yhteiskunnalle. Kouluyhteistyön tärkeyttä korostetaan ja oikaisuvaatimuksessa tuodaan esille muun muassa kesäasukkaat. Luvialaiset kokevat oman sote-pisteen hyvin tärkeäksi (Liite 1: oikaisuvaatimus).

Lainsäädännöllinen perusta

Satakunnan hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön mukaan (15.4.2024/§28) mukaan aluevaltuusto päättää niiden toimipisteiden sijainnista, joiden päätoiminta on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Aluehallitus päättää merkittävistä laajavaikutteisista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden palveluihin.

Toimipisteiden toiminnan siirrosta muissa, kuin em. tilanteissa päätetään viranhaltijapäätöksellä. Luvian sote-pisteen osalta muutos koskee vain terveystalouksia, joten päätösvalta asiassa on aikuisten palveluiden toimialueen toimialuejohtajalla. Aikuisten toimialuejohtajalla on ollut toimivalta päättää asiasta.

Asiassa on laadittu vaikutusten arviointi, joka on päätöksen liitteenä. Sinällään Hallintolaki (434/2003) ei edellytä erillisen ennakkovaikutusten arviointilomakkeen laatimista, vaan lain 6 luvun 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian

riittävästä ja asianmukaisesti selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiksi tarpeelliset tiedot sekä selvityksen. Päätös alistettiin laajalle valmistelulle eri asianosaisia/osapuolia kuullen. Pykälän 45 mukaan päätös on perusteltava ja näin päätöksessä on myös tehty.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Kyseisen lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädetty tehtävät. Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta; pykälän mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavan valinnasta, tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään järjestämislain 9, 36 ja 39 §:ssä. Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Lähellä tarjottavat palvelut voivat sisältää myös erityisosaamista edellyttäviä palveluja, jotka jalkautetaan, vaikka palveluntuottajan fyysinen toimipiste saattaa olla keskitetty. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveystioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sotepisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Hallituksen esityksessä edelleen esitetään, kuinka kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Tällaisia ovat esimerkiksi harvoin tarvittavat palvelut, jotka edellyttävät erityisosaamista tai kalliita laitteita. Nämä palvelut on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin

hyvinvointialueen alueella ja valtakunnallisesti. Sillä voidaan varmistaa palvelujen hyvä laatu ja turvallisuus, hoidon jatkuvuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen. Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen nykyistä suurempiin yksiköihin voi myös mahdollistaa sen, että palveluja on saatavissa yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus. Lainsäädännössä ei ole määräyksiä siitä, millainen hyvinvointialueen palveluverkon tulee olla. Hyvinvointialueille on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä asukaskeskittymien palvelutarpeen mukaisesti, ei kuntarajojen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Luvialla on ollut yksi lääkäri, viisi hoitajaa ja yksi fysioterapeutti viitenä päivänä viikossa. Diabeteshoitaja on ollut kerran viikossa. Näytteenotto on ollut kerran viikossa sote-pisteellä. Lääkärivakansseja on ollut kaksi, mutta rekrytointihaasteista johtuen toinen virka on ollut pitkään avoinna.

Viranhaltijan päätöksen liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista ja päätöksestä käy ilmi, kuinka Eurajoen sote-pisteellä on moniammatillisempi henkilöstö, parempi henkilöstöresurssi ja hoidon sekä palvelun saatavuus, laatu ja jatkuvuus pystytään paremmin turvaamaan Eurajoen sote-pisteellä. Toiminta ei ole yhtä häiriöherkkää kuin pienellä sote-pisteellä, jossa palvelut ovat rajalliset.

Eurajoen sote-pisteellä on saatavilla lääkäri- ja hoitajavastaanoton palvelut ovat saatavilla kaikkina arkipäivinä virka- aikaan. Myös sosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön palvelut toimivat Eurajoella sote-pisteen yhteydessä tai sote-pisteen jalkautuvana palveluna. Keskittämällä palvelut Eurajoen sote-pisteelle pystytään ns. kivijalkapalveluiden saatavuutta ja laatua parantamaan. Lisäksi digitaalisia ja liikkuvia palveluita kehittämällä ja lisäämällä parannetaan hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös diagnostisten palveluiden (laboratorio) parempi saatavuus Eurajoella parantaa hoidon laatua. Toiminnan haavoittuvuus vähenee muutoksen myötä. Luvian terveysasema on jouduttu sulkemaan resurssisyydestä noin 1,5 kuukautta vuodessa. Rajalliset resurssit ovat hankaloittaneet toiminnan toteutusta.

Puutteellisten, osa-aikaisten ja rajallisten palveluiden takia on Luvialta joka tapauksessa pitänyt kulkea palveluihin muun muassa Eurajoen sote-pisteelle tai laajemman palvelun sote-keskukseen. Matkakustannusten näkökulmasta on saattanut tulla rajallisista palveluista johtuen kaksi erillistä käyntiä; sekä sote-pisteellä että sote-keskuksessa. Luvian sote-pisteen ja Eurajoen sote-pisteen välimatka on 20 kilometriä. Tulee myös huomioida, että vastaavasti muissakin useissa Satakunnan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-keskukseen tai sote-pisteeseen on vastaava tai pidempi.

Toisaalta Luvia on laaja alue ja asukkaan matka voi olla lyhyempi Poriin ja luvialaisilla on mahdollisuus valinnanvapauden perusteella valita esimerkiksi Porin Maantienkadun sote-keskus. Luvian sote-pisteen ja Maantienkadun sote-keskuksen

välimatka on 17 km. Maantienkadulla on laaja-alaiset sote-palvelut ja hyvät kulkuyhteydet Luvialta. Luvian ja Eurajoen välillä kulkee joukkoliikenne päivittäin, joskin Luvia on laaja ja joillakin saattaa tälläkin hetkellä olla kulkemishaasteita myös Luvian keskustaan, minkä takia autoa tai muuta liikkumisen tukea tarvitaan joka tapauksessa.

Hyvinvointialue painottaa hoitojen laadun turvaamista, ja keskittämällä hoitohenkilökuntaansa isompiin keskuksiin turvataan sekä riittävät resurssit, riittävä ammattitaito, että hoidon laatu. Eurajoella on turvattuna, että kiireellisten ja kiireettömien terveysongelmien hoidossa on lääkäri aina paikalla. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikille asukkailla voidaan turvata tarvitsemansa monialainen ja riittävän ammattitaitoinen hoito. Monikanavaiset palvelut parantavat yhdenvertaisuutta ja nopeutetaan hoitoon pääsyä myös erityisryhmien osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain esitöissä on myös nostettu esille, kuinka digitalisointi palveluissa ja uuden teknologian käyttöönotto toisi ikääntyville henkilöille uusia mahdollisuuksia toteuttaa omahoitoa, helpottaisi hoitoon ja palveluihin hakeutumisessa sekä tukisi hoidon ja palvelujen saatavuutta sekä toteutusta. Hoidon ja palvelujen saatavuuden lisääminen vahvistaisi iäkkäiden henkilöiden arjessa selviytymistä, sosiaalista osallisuutta ja toimintakykyä, kun mahdollisuudet ja vaihtoehdot lisääntyvät voisivat iäkkäät henkilöt valita itselleen mielekkäitä ja sopivia palveluvaihtoehtoja. Digitalisointi säästää resursseja ja mahdollistaa niiden ohjaamista paljon palveluja tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ammattitaitoinen digipalvelun tarjoaja auttaa valtaosaa hyvinvointialueen asukkaista, niin ikääntyneitä, lapsiperheitä, taloudellisesti heikompiosaisia kuin myös erityisryhmiäkin, sillä hoitohenkilökunnan puhelimitse tai muun digitaalisen yhteyden avulla tekemä hoidontarpeen arviointi nopeuttaa hoitoon pääsyä, palvelujen saatavuutta ja toteutusta. Digipalveluiden tarjonnasta on otettava huomioon myös laaja-alainen taloudellinen etu niin asiakkaille, kuin myös hyvinvointialueelle. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Todettakoon, että digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan myös puhelinyhteyden kautta tapahtuvaa hoitohenkilökunnan hoidontarpeenarviota, ja näin ollen sotepalvelut ovat tehokkaasti saatavilla erityisryhmät mukaan lukien valtaosalle hyvinvointialueen asukkaista. Satakunnassa Satasovellus-digipalvelun käyttö lisääntyy koko ajan.

Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty sote-järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan sekä tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Hyvinvointialue katsoo, että päätös on myös hyvinvointialuelain ja järjestämislain mukainen ottaen huomioon riittävän ammattitaidon ylläpitämisen ja hoidon laadun turvaamisen yhdistettynä järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin yksi kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan liikkuvina palveluina.

Hyvinvointialue korostaa, että Luvian alueella jatkaa perustason terveys- ja sosiaalipalveluita, kuten kouluterveydenhuolto, kotihoito ja kotisairaanhoido sekä sosiaalihuollon jalkautuvat palvelut. Kotihoidon osana tuotetaan näytteenottoa myöntämisperusteiden mukaisesti. Lastenneuvolapalveluille suunnitellaan parhaillaan

uusia tiloja Luvialta. Erilaisia hetkellisiä joukkorokotuksia ja muita jalkautuvia palveluita tuotetaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Edellä mainituin perustein hyvinvointialue katsoo, että päätöksen ja vaikutusten arviointiliitteen mukaisesti, Luvian sote-pisteen hoitaja- ja lääkärivastaanoton siirtäminen Eurajoen sote-pisteelle on etu hyvinvointialueen asiakkaille useista eri näkökulmista tarkasteltuna edellä mainituin perustein. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa asiassa tehtyä päätöstä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus totesi, että alueella jatkuu neuvolapalveluita, kouluterveydenhuolto ja erilaiset jalkautuvat sote-palvelut.

Aluehallitus edellyttää, että käynnistyvän hyvinvointialue/palvelustrategian valmistelun osana luodaan toimintamalli, joka tiivistää yhteistyötä alueella toimivien kolmannen sektorin organisaatioiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden välillä lähipalvelujen turvaamiseksi ja asukkaiden turvallisuudentunteen vahvistamiseksi.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

§ 252**Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtämisestä Eurajoen sote-pisteeseen**

SATAHADno-2025-6153

Valmistelija / lisätiedot:

Saila Hohtari, saila.hohtari@sata.fi

Liitteet

- 1 Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtyminen Eurajoen sote-pisteelle
- 2 Ennakkovaikutusten arviointi, Luvia
- 3 Oikaisuvaatimus, Saarela.pdf

Perustelut

Annastiina Saarela on lähestynyt Satakunnan hyvinvointialuetta oikaisuvaatimuksella koskien Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palveluiden toimialuejohtajan viranhaltijapäätöstä § 16, 4.6.2025, SATAHADno-2025-6153 Luvian sote-pisteen lääkäri- ja hoitajavastaanoton siirtäminen Eurajoen sote-pisteeseen. Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueelle 21.6.2025.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus:

- kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen ja sote-palvelut säilytetään Luvialla entisellä tasollaan tai tehdään perusteellisempi vaikutusten arviointi ja kuullaan alueen asukkaita riittävästi.

Oikaisua haetaan muun muassa seuraavista syistä: matkat sote-palveluihin vaikeutuvat, pitkittyvät ja tulevat kalliiksi sekä asiakkaalle että yhteiskunnalle. Lisäksi esille tuodaan vaikutukset hyvinvointiin ja terveyteen, alueellinen yhdenvertaisuus, luontonäkökohdat sekä mahdollinen turvattomuuden lisääntyminen. Luvialaiset kokevat oman sote-pisteen hyvin tärkeäksi ja oikaisuvaatimuksessa tuodaan erityisesti esille ikäihmisten tarpeet (Liite 1: oikaisuvaatimus).

Lainsäädännöllinen perusta

Satakunnan hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön mukaan (15.4.2024/§28) mukaan aluevaltuusto päättää niiden toimipisteiden sijainnista, joiden päätoiminta on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Aluehallitus päättää merkittävistä laajavaikutteisista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden palveluihin.

Toimipisteiden toiminnan siirrosta muissa kuin em. tilanteissa päätetään viranhaltijapäätöksellä. Luvian sote -pisteen osalta muutos koskee vain terveystaluita, joten päätösvalta asiassa on aikuisten palveluiden toimialueen toimialuejohtajalla. Aikuisten toimialuejohtajalla on ollut toimivalta päättää asiasta.

Asiassa on laadittu vaikutusten arviointi, joka on päätöksen liitteenä. Sinällään Hallintolaki (434/2003) ei edellytä erillisen ennakkovaikutusten arviointilomakkeen laatimista, vaan lain 6 luvun 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian

riittävästä ja asianmukaisesti selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiksi tarpeelliset tiedot sekä selvityksen. Päätös alistettiin laajalle valmistelulle eri asianosaisia/osapuolia kuullen. Pykälän 45 mukaan päätös on perusteltava ja näin päätöksessä on myös tehty.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Kyseisen lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädetty tehtävät. Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta; pykälän mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavan valinnasta, tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään järjestämislain 9, 36 ja 39 §:ssä. Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Lähellä tarjottavat palvelut voivat sisältää myös erityisosaamista edellyttäviä palveluja, jotka jalkautetaan, vaikka palveluntuottajan fyysinen toimipiste saattaa olla keskitetty. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveystioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sotepisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Hallituksen esityksessä edelleen esitetään, kuinka kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Tällaisia ovat esimerkiksi harvoin tarvittavat palvelut, jotka edellyttävät erityisosaamista tai kalliita laitteita. Nämä palvelut on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin

hyvinvointialueen alueella ja valtakunnallisesti. Sillä voidaan varmistaa palvelujen hyvä laatu ja turvallisuus, hoidon jatkuvuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen. Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen nykyistä suurempiin yksiköihin voi myös mahdollistaa sen, että palveluja on saatavissa yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus. Lainsäädännössä ei ole määräyksiä siitä, millainen hyvinvointialueen palveluverkon tulee olla. Hyvinvointialueille on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä asukaskeskittymien palvelutarpeen mukaisesti, ei kuntarajojen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Luvialla on ollut yksi lääkäri, viisi hoitajaa ja yksi fysioterapeutti viitenä päivänä viikossa. Diabeteshoitaja on ollut kerran viikossa. Näytteenotto on ollut kerran viikossa sote-pisteellä. Lääkärivakansseja on ollut kaksi, mutta rekrytointihaasteista johtuen toinen virka on ollut pitkään avoinna.

Viranhaltijan päätöksen liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista ja päätöksestä käy ilmi, kuinka Eurajoen sote-pisteellä on moniammatillisempi henkilöstö, parempi henkilöstöresurssi ja hoidon sekä palvelun saatavuus, laatu ja jatkuvuus pystytään paremmin turvaamaan Eurajoen sote-pisteellä. Toiminta ei ole yhtä häiriöherkkää kuin pienellä sote- pisteellä, jossa palvelut ovat rajalliset.

Eurajoen sote-pisteellä on saatavilla lääkäri- ja hoitajavastaanoton palvelut ovat saatavilla kaikkina arkipäivinä virka-aikaan. Myös sosiaalityön ja päihde- ja mielenterveyshuollon palvelut toimivat Eurajoella sote-pisteeseen yhteydessä tai sote-pisteeseen jalkautuvana palveluna. Keskittämällä palvelut Eurajoen sote-pisteelle pystytään ns. kivijalkapalveluiden saatavuutta ja laatua parantamaan. Lisäksi digitaalisia- ja liikkuvia palveluita kehittämällä ja lisäämällä parannetaan hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös diagnostisten palveluiden (laboratorio) parempi saatavuus Eurajoella parantaa hoidon laatua. Toiminnan haavoittuvuus vähenee muutoksen myötä. Luvian terveysasema on jouduttu sulkemaan resurssisyistä noin 1,5 kuukautta vuodessa. Rajalliset resurssit ovat hankaloittaneet toiminnan toteutusta. Oikaisuvaatimuksessa tuodaan esille yrittäjät ja sen osalta todetaan, että Satakunnan hyvinvointialue ei ole tarjonnut Luvian sote-pisteellä työterveyshuollon palveluita.

Puutteellisten, osa-aikaisten ja rajallisten palveluiden takia on Luvialta joka tapauksessa pitänyt kulkea palveluihin muun muassa Eurajoen sote-pisteelle tai laajemman palvelun sote-keskukseen. Matkakustannusten näkökulmasta on saattanut tulla rajallisista palveluista johtuen kaksi erillistä käyntiä: sekä sote-pisteellä että sote-keskuksessa. Luvian sote-pisteeseen ja Eurajoen sote-pisteeseen välimatka on 20 kilometriä. Tulee myös huomioda, että vastaavasti muissakin useissa Satakunnan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-keskukseen tai sote-pisteeseen on vastaava tai pidempi.

Toisaalta Luvia on laaja alue ja asukkaan matka voi olla lyhyempi Poriin ja heillä on mahdollisuus valinnanvapauden perusteella valita esimerkiksi Porin Maantienkadun sote-keskus, mikäli sinne on lyhyempi matka. Luvian sote-pisteen ja Maantienkadun sote-keskuksen välimatka on 17 km. Maantienkadulla on laaja-alaiset sote-palvelut ja hyvät kulkuyhteydet Luvialta. Luvian ja Eurajoen välillä kulkee joukkoliikenne päivittäin, joskin Luvia on laaja ja joillakin saattaa tälläkin hetkellä olla kulkemishaasteita myös Luvian keskustaan, minkä takia autoa tai muuta liikkumisen tukea tarvitaan joka tapauksessa.

Hyvinvointialue painottaa hoitojen laadun turvaamista, ja keskittämällä hoitohenkilökuntaansa isompiin keskuksiin turvataan sekä riittävät resurssit, riittävä ammattitaito että hoidon laatu. Eurajoella on turvattuna, että kiireellisten ja kiireettömien terveysongelmien hoidossa on lääkäri aina paikalla. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikille asukkaille voidaan turvata tarvitsemansa monialainen ja riittävän ammattitaitoinen hoito. Monikanavaiset palvelut parantavat yhdenvertaisuutta ja nopeuttavat hoitoon pääsyä myös erityisryhmien osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain esitöissä on myös nostettu esille, kuinka digitalisointi palveluissa ja uuden teknologian käyttöönotto toisi ikääntyville henkilöille uusia mahdollisuuksia toteuttaa omahoitoa, helpottaisi hoitoon ja palveluihin hakeutumisessa sekä tukisi hoidon ja palvelujen saatavuutta sekä toteutusta. Hoidon ja palvelujen saatavuuden lisääminen vahvistaisi iäkkäiden henkilöiden arjessa selviytymistä, sosiaalista osallisuutta ja toimintakykyä, kun mahdollisuudet ja vaihtoehdot lisääntyvät voisivat iäkkäät henkilöt valita itselleen mielekkäitä ja sopivia palveluvaihtoehtoja. Digitalisointi säästää resursseja ja mahdollistaa niiden ohjaamista paljon palveluja tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ammattitaitoinen digipalvelun tarjoaja auttaa valtaosaa hyvinvointialueen asukkaista, niin ikääntyneitä, lapsiperheitä, taloudellisesti heikompiosaisia kuin myös erityisryhmiäkin, sillä hoitohenkilökunnan puhelimitse tai muun digitaalisen yhteyden avulla tekemä hoidontarpeen arviointi nopeuttaa hoitoon pääsyä, palvelujen saatavuutta ja toteutusta. Digipalveluiden tarjonnasta on otettava huomioon myös laaja-alainen taloudellinen etu niin asiakkaille, kuin myös hyvinvointialueelle. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Todettakoon, että digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan myös puhelinyhteyden kautta tapahtuvaa hoitohenkilökunnan hoidontarpeenarviota, ja näin ollen sotepalvelut ovat tehokkaasti saatavilla erityisryhmät mukaan lukien valtaosalle hyvinvointialueen asukkaista. Satakunnassa Satasovellus-digipalvelun käyttö lisääntyy koko ajan.

Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty sote-järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan sekä tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Hyvinvointialue katsoo, että päätös on myös hyvinvointialuelain ja järjestämislain mukainen ottaen huomioon riittävän ammattitaidon ylläpitämisen ja hoidon laadun turvaamisen yhdistettynä järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin yksi kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan liikkuvina palveluina.

Hyvinvointialue korostaa, että Luvian alueella jatkaa perustason terveys- ja sosiaalipalveluita, kuten kouluterveydenhuolto, kotihoito ja kotisairaanhoidon sekä sosiaalihuollon jalkautuvat palvelut. Kotihoidon osana tuotetaan näytteenottoa myöntämisperusteiden mukaisesti. Lastenneuvolapalveluille suunnitellaan parhaillaan uusia tiloja Luvialta. Erilaisia hetkellisiä joukkorokotuksia ja muita jalkautuvia palveluita tuotetaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Edellä mainituin perustein hyvinvointialue katsoo, että päätöksen ja vaikutusten arviointiliitteen mukaisesti, Luvian sote-pisteen hoitaja- ja lääkärivastaanoton siirtäminen Eurajoen sote-pisteelle on etu hyvinvointialueen asiakkaille useista eri näkökulmista tarkasteltuna edellä mainituin perustein. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa asiassa tehtyä päätöstä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus totesi, että alueella jatkuu neuvolapalveluita, kouluterveydenhuolto ja erilaiset jalkautuvat sote-palvelut.

Aluehallitus edellyttää, että käynnistyvän hyvinvointialue/palvelustrategian valmistelun osana luodaan toimintamalli, joka tiivistää yhteistyötä alueella toimivien kolmannen sektorin organisaatioiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden välillä lähipalvelujen turvaamiseksi ja asukkaiden turvallisuudentunteen vahvistamiseksi.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

§ 253**Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian sote-pisteen toimintojen siirtämisestä Kankaanpään sote-keskukseen**

SATAHADno-2025-5324

Valmistelija / lisätiedot:

Saila Hohtari, saila.hohtari@sata.fi

Liitteet

- 1 Lavian terveystalveluiden toiminnan siirto Kankaanpään sote-keskukseen
- 2 Ennakkovaikutusten arviointi, Lavia
- 3 Oikaisuvaatimus, Lavian Yrittäjät

Perustelut

Lavian Yrittäjät ry:stä puheenjohtaja Janne Kangas ja sihteeri Maaret Väliheikki ovat lähestyneet Satakunnan hyvinvointialuetta oikaisuvaatimuksella koskien Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palveluiden toimialuejohtajan viranhaltijapäätöstä § 17, 4.6.2025, SATAHADno-2025-5324 Lavian sote-pisteen terveystalveluiden siirtäminen Kankaanpään sote-keskukseen. Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueelle 25.6.2025.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus:

- kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen ja sote-palvelut säilytetään Laviassa.

Oikaisua haetaan muun muassa seuraavista syistä: Lavian sijainti ja huonot kulkuyhteydet, tilojen kunto ja esteettömyys, sote-pisteellä on hoidettu vauvasta vaariin sekä neuvottu ja opastettu muun muassa ikäihmisiä. Lisäksi esille tuodaan, että Porin kaupungin tuottama joukkoliikenne ei kulje sote-pisteiden kautta ja Lavian sote-pisteelle tulisi jatkossa ohjata asiakkaita Kankaanpäästä, Ulvilasta ja Noormarkun Lassilasta. (Liite 1: oikaisuvaatimus).

Lainsäädännöllinen perusta

Satakunnan hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön mukaan (15.4.2024/§28) mukaan aluevaltuusto päättää niiden toimipisteiden sijainnista, joiden päätoiminta on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Aluehallitus päättää merkittävistä laajavaikutteisista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden palveluihin.

Toimipisteiden toiminnan siirrosta muissa, kuin em. tilanteissa päätetään viranhaltijapäätöksellä. Lavian sote-pisteen osalta muutos koskee vain terveystalveluita, joten päätösvalta asiassa on aikuisten palveluiden toimialueen toimialuejohtajalla. Aikuisten toimialuejohtajalla on ollut toimivalta päättää asiasta.

Asiassa on laadittu vaikutusten arviointi, joka on päätöksen liitteenä. Sinällään Hallintolaki (434/2003) ei edellytä erillisen ennakkovaikutusten arviointilomakkeen laatimista, vaan lain 6 luvun 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesti selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiksi

tarpeelliset tiedot sekä selvityksen. Päättös alistettiin laajalle valmistelulle eri asianosaisia/osapuolia kuullen. Pykälän 45 mukaan päätös on perusteltava ja näin päätöksessä on myös tehty.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Kyseisen lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädettyt tehtävät. Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta; pykälän mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavan valinnasta, tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään järjestämislain 9, 36 ja 39 §:ssä. Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Lähellä tarjottavat palvelut voivat sisältää myös erityisosaamista edellyttäviä palveluja, jotka jalkautetaan, vaikka palveluntuottajan fyysinen toimipiste saattaa olla keskitetty. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveystioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sotepisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Hallituksen esityksessä edelleen esitetään, kuinka kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Tällaisia ovat esimerkiksi harvoin tarvittavat palvelut, jotka edellyttävät erityisosaamista tai kalliita laitteita. Nämä palvelut on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin hyvinvointialueen alueella ja valtakunnallisesti. Sillä voidaan varmistaa palvelujen hyvä

laatu ja turvallisuus, hoidon jatkuvuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen. Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen nykyistä suurempiin yksiköihin voi myös mahdollistaa sen, että palveluja on saatavissa yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus. Lainsäädännössä ei ole määräyksiä siitä, millainen hyvinvointialueen palveluverkon tulee olla. Hyvinvointialueille on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä asukaskeskittymien palvelutarpeen mukaisesti, ei kuntarajojen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Lavialla on ollut kaksi hoitajaa viitenä päivänä viikossa. Lisäksi sote-pisteellä on käynyt osa-aikainen fysioterapeutti. Näytteenotto on ollut kerran viikossa sote-pisteellä.

Ennakkovaikutusten arvioinnin ja laaditun päätöksen käyntitilastot on tarkistettu ja ajantasaistettu tilastoajona tietojärjestelmästä tähän vastineeseen. Vuonna 2024: hoitajakäynnit (1498), hoitaja-avusteisia lääkärin videovastaanottoja (70) ja joukkorokotuksia (265). Sinällään tilastojen ajantasaistamisella ei ole vaikutusta päätöksen perusteluihin ja lopputulemaan.

Viranhaltijan päätöksen liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista ja päätöksestä käy ilmi, kuinka Kankaanpään sote-keskuksessa on moniammatillisempi henkilöstö, parempi henkilöstöresurssi ja hoidon sekä palvelun saatavuus, laatu ja jatkuvuus pystytään paremmin turvaamaan Kankaanpään sote-keskuksessa. Toiminta ei ole yhtä häiriöherkkää kuin pienellä sote- pisteellä, jossa palvelut ovat rajalliset.

Kankaanpään sote-keskuksessa on saatavilla sekä kiireettömän että kiirevastaanoton palvelut, lääkäri- ja hoitajavastaanoton palvelut ovat saatavilla kaikkina arkipäivinä virka- aikaan. Myös sosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön palvelut toimivat Kankaanpään sote-keskuksen yhteydessä. Keskittämällä palvelut Kankaanpään sote-keskukseen pystytään ns. kivijalkapalveluiden saatavuutta ja laatua parantamaan. Lisäksi digitaalisia- ja liikkuvia palveluita kehittämällä ja lisäämällä parannetaan hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös diagnostisten palveluiden (laboratorio ja kuvantaminen) parempi saatavuus Kankaanpäässä parantaa hoidon laatua. Toiminnan haavoittuvuus vähenee muutoksen myötä. Lavian terveysasema on jouduttu sulkemaan resurssisystä eri loma-aikoina 1-3 vk/vuodessa. Rajalliset resurssit ovat hankaloittaneet toiminnan toteutusta.

Puutteellisten, osa-aikaisten ja rajallisten palveluiden tähden on Lavialta joka tapauksessa pitänyt kulkea palveluihin muun muassa Kankaanpään sote-keskukseen. Matkakustannusten näkökulmasta on saattanut tulla rajallisista palveluista johtuen kaksi erillistä käyntiä; sekä sote-pisteellä että sote-keskuksessa. Lavian sote-pisteen ja Kankaanpään sote-keskuksen välimatka on 28 kilometriä. Tulee myös huomioda, että vastaavasti muissakin useissa Satakunnan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-keskukseen tai sote-pisteeseen on vastaava tai pidempi.

Toisaalta Lavia on laaja alue ja asukkaan voi myös matka olla lyhyempi toiseen sote-keskukseen kuin Kankaanpäähän. Heillä on mahdollisuus valinnanvapauden perusteella valita esimerkiksi Ulvilan-sote-keskus, mikäli sinne on lyhyempi matka. Porin kaupunki järjestää keskiviikkoisin joukkoliikennekyydin Porin ja Lavian välillä. Oikaisuvaatimuksessa esille tuodusta tiedosta poiketen todetaan, että linja-auto kulkee sote-keskus Cottonin vierestä (reitti: Siltapuistonkatu-Porinsilta), mikäli Lavian asukas haluaa asioida Porissa. Kouluaikoina myös Kankaanpäähän on joukkoliikennettä. Lavia on laaja ja joillakin saattaa tälläkin hetkellä olla kulkemishaasteita myös Lavian keskustaan, minkä takia autoa tai muuta liikkumisen tukea tarvitaan joka tapauksessa.

Hyvinvointialue painottaa hoitojen laadun turvaamista, ja keskittämällä hoitohenkilökuntaansa isompiin keskuksiin turvataan sekä riittävät resurssit, riittävä ammattitaito, että hoidon laatu. Kankaanpäessä on turvattuna se, että sekä kiireellisten, että kiireettömien asioiden hoitamisessa on lääkäri aina paikalla. Kankaanpään lääkäriä voidaan myös etäpalveluiden kautta konsultoida Lavalta tilanteen näin vaatiessa. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikille asukkaille voidaan turvata tarvitsemansa monialainen ja riittävän ammattitaitoinen hoito. Monikanavaiset palvelut parantavat yhdenvertaisuutta ja nopeutetaan hoitoon pääsyä myös erityisryhmien osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain esitöissä on myös nostettu esille, kuinka digitalisointi palveluissa ja uuden teknologian käyttöönotto toisi ikääntyville henkilöille uusia mahdollisuuksia toteuttaa omahoitoa, helpottaisi hoitoon ja palveluihin hakeutumisessa sekä tukisi hoidon ja palvelujen saatavuutta sekä toteutusta. Hoidon ja palvelujen saatavuuden lisääminen vahvistaisi iäkkäiden henkilöiden arjessa selviytymistä, sosiaalista osallisuutta ja toimintakykyä, kun mahdollisuudet ja vaihtoehdot lisääntyvät voisivat iäkkäät henkilöt valita itselleen mielekkäitä ja sopivia palveluvaihtoehtoja. Digitalisointi säästää resursseja ja mahdollistaa niiden ohjaamista paljon palveluja tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ammattitaitoinen digipalvelun tarjoaja auttaa valtaosaa hyvinvointialueen asukkaista, niin ikääntyneitä, lapsiperheitä, taloudellisesti heikompiosaisia kuin myös erityisryhmiäkin, sillä hoitohenkilökunnan puhelimitse tai muun digitaalisen yhteyden avulla tekemä hoidontarpeen arviointi nopeuttaa hoitoon pääsyä, palvelujen saatavuutta ja toteutusta. Digipalveluiden tarjonnasta on otettava huomioon myös laaja-alainen taloudellinen etu niin asiakkaille, kuin myös hyvinvointialueelle. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Todettakoon, että digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan myös puhelinyhteyden kautta tapahtuvaa hoitohenkilökunnan hoidontarpeenarviota, ja näin ollen sotepalvelut ovat tehokkaasti saatavilla erityisryhmät mukaan lukien valtaosalle hyvinvointialueen asukkaista. Satakunnassa Satasovellus-digipalvelun käyttö lisääntyy koko ajan.

Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty sote-järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan sekä tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Hyvinvointialue katsoo, että päätös on myös hyvinvointialuelain ja järjestämislain mukainen ottaen huomioon riittävän ammattitaidon ylläpitämisen ja hoidon laadun turvaamisen yhdistettynä

järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin yksi kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan liikkuvina palveluina.

Hyvinvointialue korostaa, että Lavian alueella jatkaa perustason terveys- ja sosiaalipalveluita, kuten kouluterveydenhuolto, kotihoito, kotisairaanhoido ja fysioterapeuttien kotikuntoutus sekä sosiaalihuollon jalkautuvat palvelut. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa on myös jalkautuvia palveluja ihmisten koteihin. Kotihoidon osana tuotetaan näytteenottoa myöntämisperusteiden mukaisesti. Ikääntyneiden palveluiden Ikäkeskuksen pysäkki -auto käy jo Laviassa ja terveyspalveluiden liikkuvan auton on suunniteltu myös käyvän Laviassa. Ikäkeskuksen pysäkki -autossa annetaan opastusta ja ohjausta esimerkiksi digitaalisissa palveluissa ja muissa asioissa. Ikääntyneiden palveluiden palveluohjaajat myös jalkautuvat ihmisten koteihin. Hoitotarvikejakeluun on tulossa syksyllä jakelumahdollisuus Postin noutoautomaattiin tai postin toimipisteelle. Erilaisia hetkellisiä joukkorokotuksia tuotetaan edelleen ja muita jalkautuvia palveluita tuotetaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Rakennuksen terveyskeskus osa on valmistunut vuonna 1982 eikä rakennuksessa ole tehty sen jälkeen laajaa peruskorjausta. Rakennuksen kuntoluokka on Trellum Consulting Oy:n hyvinvointialueelle laatiman nykytilaselvityksen mukaan 49 %. Peruskorjaustarvetta on kun rakennuksen nykykunto alittaa 60 %:n kuntoluokan, joka saavutetaan noin 25–30 vuoden kuluessa valmistumisesta tai edellisestä kattavasta peruskorjauksesta/-parannuksesta. Rakennuksen kuntoluokituksessa alle 50 % kuntoluokka tarkoittaa huonokuntoista rakennusta.

Lavian terveyskeskuksen tiloista ei ole tiedossa aktiivisia epäkohtia liittyen sisäilman laatuun, eikä rakennus ole ollut hyvinvointialueen sisäilmatyöryhmän kohdelistalla.

Edellä mainituin perustein hyvinvointialue katsoo, että, päätöksen ja vaikutustenarviointiliitteen mukaisesti, Lavian sote-pisteen hoitajavastaanoton siirtäminen Kankaanpään sote-keskukseen on etu hyvinvointialueen asiakkaille useista eri näkökulmista tarkasteltuna edellä mainituin perustein. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa asiassa tehtyä päätöstä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus totesi, että alueella jatkuu neuvolapalveluita, kouluterveydenhuolto ja erilaiset jalkautuvat sote-palvelut.

Aluehallitus edellyttää, että käynnistyvän hyvinvointialue/palvelustrategian valmistelun osana luodaan toimintamalli, joka tiivistää yhteistyötä alueella toimivien kolmannen sektorin organisaatioiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden välillä lähipalvelujen turvaamiseksi ja asukkaiden turvallisuudentunteen vahvistamiseksi.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

§ 254**Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian sote-pisteen toimintojen siirtämisestä Kankaanpään sote-keskukseen**

SATAHADno-2025-5324

Valmistelija / lisätiedot:

Saila Hohtari, saila.hohtari@sata.fi

Liitteet

- 1 Lavian terveystalveluiden toiminnan siirto Kankaanpään sote-keskukseen
- 2 Ennakkovaikutusten arviointi, Lavia
- 3 Oikaisuvaatimus, Jansson

Perustelut

Tarja Jansson on lähestynyt Satakunnan hyvinvointialuetta oikaisuvaatimuksella koskien Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palveluiden toimialuejohtajan viranhaltijapäätöstä § 17, 4.6.2025, SATAHADno-2025-5324 Lavian sote-pisteen terveystalveluiden siirtäminen Kankaanpään sote-keskukseen. Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueelle 12.6.2025.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus:

- kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen ja sote-palvelut säilytetään Laviällä.

Oikaisua haetaan muun muassa seuraavista syistä: Lavian sijainti ja huonot kulkuyhteydet, matkakustannukset ja rajalliset matkojen kela-korvaukset, tilojen kunto ja esteettömyys ja pitkät matka-ajat muun muassa yrittäjille. Lavian sote-pisteeseen ollaan tyytyväisiä ja yksityisille toimijoille ei koeta tarvetta. Lisäksi esille tuodaan, että käyntitilastot tulisi tarkistaa. (Liite 1: oikaisuvaatimus).

Lainsäädännöllinen perusta

Satakunnan hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön mukaan (15.4.2024/§28) mukaan aluevaltuusto päättää niiden toimipisteiden sijainnista, joiden päätoiminta on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Aluehallitus päättää merkittävistä laajavaikutteisista muutoksista sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteiden palveluihin.

Toimipisteiden toiminnan siirrosta muissa, kuin em. tilanteissa päätetään viranhaltijapäätöksellä. Lavian sote-pisteen osalta muutos koskee vain terveystalveluita, joten päätösvalta asiassa on aikuisten palveluiden toimialueen toimialuejohtajalla. Aikuisten toimialuejohtajalla on ollut toimivalta päättää asiasta.

Asiassa on laadittu vaikutusten arviointi, joka on päätöksen liitteenä. Sinällään Hallintolaki (434/2003) ei edellytä erillisen ennakkovaikutusten arviointilomakkeen laatimista, vaan lain 6 luvun 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesti selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiksi

tarpeelliset tiedot sekä selvityksen. Päättös alistettiin laajalle valmistelulle eri asianosaisia/osapuolia kuullen. Pykälän 45 mukaan päätös on perusteltava ja näin päätöksessä on myös tehty.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Kyseisen lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädettyt tehtävät. Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta; pykälän mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavan valinnasta, tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään järjestämislain 9, 36 ja 39 §:ssä. Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Lähellä tarjottavat palvelut voivat sisältää myös erityisosaamista edellyttäviä palveluja, jotka jalkautetaan, vaikka palveluntuottajan fyysinen toimipiste saattaa olla keskitetty. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveystioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sotepisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Hallituksen esityksessä edelleen esitetään, kuinka kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Tällaisia ovat esimerkiksi harvoin tarvittavat palvelut, jotka edellyttävät erityisosaamista tai kalliita laitteita. Nämä palvelut on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin hyvinvointialueen alueella ja valtakunnallisesti. Sillä voidaan varmistaa palvelujen hyvä

laatu ja turvallisuus, hoidon jatkuvuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen. Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen nykyistä suurempiin yksiköihin voi myös mahdollistaa sen, että palveluja on saatavissa yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus. Lainsäädännössä ei ole määräyksiä siitä, millainen hyvinvointialueen palveluverkon tulee olla. Hyvinvointialueille on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä asukaskeskittymien palvelutarpeen mukaisesti, ei kuntarajojen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Lavialla on ollut kaksi hoitajaa viitenä päivänä viikossa. Lisäksi sote-pisteellä on käynyt osa-aikainen fysioterapeutti. Näytteenotto on ollut kerran viikossa sote-pisteellä.

Ennakkovaikutusten arvioinnin ja laaditun päätöksen käyntitilastot on tarkistettu ja ajantasaistettu tilastoajona tietojärjestelmästä tähän vastineeseen. Vuonna 2024: hoitajakäynnit (1498), hoitaja-avusteisia lääkärin videovastaanottoja (70) ja joukkorokotuksia (265). Sinällään tilastojen ajantasaistamisella ei ole vaikutusta päätöksen perusteluihin ja lopputulemaan.

Viranhaltijan päätöksen liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista ja päätöksestä käy ilmi, kuinka Kankaanpään sote-keskuksessa on moniammatillisempi henkilöstö, parempi henkilöstöresurssi ja hoidon sekä palvelun saatavuus, laatu ja jatkuvuus pystytään paremmin turvaamaan Kankaanpään sote-keskuksessa. Toiminta ei ole yhtä häiriöherkkää kuin pienellä sote-pisteellä, jossa palvelut ovat rajalliset.

Kankaanpään sote-keskuksessa on saatavilla sekä kiireettömän että kiirevastaanoton palvelut, lääkäri- ja hoitajavastaanoton palvelut ovat saatavilla kaikkina arkipäivinä virka- aikaan. Myös sosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön palvelut toimivat Kankaanpään sote-keskuksen yhteydessä. Keskittämällä palvelut Kankaanpään sote-keskukseen pystytään ns. kivijalkapalveluiden saatavuutta ja laatua parantamaan. Lisäksi digitaalisia- ja liikkuvia palveluita kehittämällä ja lisäämällä parannetaan hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös diagnostisten palveluiden (laboratorio ja kuvantaminen) parempi saatavuus Kankaanpäässä parantaa hoidon laatua. Toiminnan haavoittuvuus vähenee muutoksen myötä. Lavian terveysasema on jouduttu sulkemaan resurssisyydestä eri loma-aikoina 1-3 viikoksi vuodessa. Rajalliset resurssit ovat hankaloittaneet toiminnan toteutusta.

Puutteellisten, osa-aikaisten ja rajallisten palveluiden takia on Lavialta joka tapauksessa pitänyt kulkea palveluihin muun muassa Kankaanpään sote-keskukseen. Matkakustannusten näkökulmasta on saattanut tulla rajallisista palveluista johtuen kaksi erillistä käyntiä; sekä sote-pisteellä että sote-keskuksessa. Lavian sote-pisteen ja Kankaanpään sote-keskuksen välimatka on 28 kilometriä. Tulee myös huomioda, että vastaavasti muissakin useissa Satakunnan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-keskukseen tai sote-pisteeseen on vastaava tai pidempi.

Toisaalta Lavia on laaja alue ja asukkaan voi myös matka olla lyhyempi toiseen sote-keskukseen kuin Kankaanpäähän. Heillä on mahdollisuus valinnanvapauden perusteella valita esimerkiksi Ulvilan-sote-keskus, mikäli sinne on lyhyempi matka. Porin kaupunki järjestää keskiviikkoisin joukkoliikennekyydin Porin ja Lavian välillä. Linja-auto kulkee Sote-Keskus Cottonin vierestä (reitti: Siltaapuistonkatu-Porinsilta), mikäli Lavian asukas haluaa asioida Porissa. Kouluaikoina myös Kankaanpäähän on joukkoliikennettä. Lavia on laaja ja joillakin saattaa tälläkin hetkellä olla kulkemishaasteita myös Lavian keskusta, minkä takia autoa tai muuta liikkumisen tukea tarvitaan joka tapauksessa.

Hyvinvointialue painottaa hoitojen laadun turvaamista, ja keskittämällä hoitohenkilökuntaansa isompiin keskuksiin turvataan sekä riittävät resurssit, riittävä ammattitaito, että hoidon laatu. Kankaanpäässä on turvattuna se, että sekä kiireellisten, että kiireettömien asioiden hoitamisessa on lääkäri aina paikalla. Kankaanpään lääkäriä voidaan myös etäpalveluiden kautta konsultoida Lavalta tilanteen näin vaatiessa. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikille asukkaille voidaan turvata tarvitsemansa monialainen ja riittävän ammattitaitoinen hoito. Monikanavaiset palvelut parantavat yhdenvertaisuutta ja nopeutetaan hoitoon pääsyä myös erityisryhmien osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain esitöissä on myös nostettu esille, kuinka digitalisointi palveluissa ja uuden teknologian käyttöönotto toisi ikääntyville henkilöille uusia mahdollisuuksia toteuttaa omahoitoa, helpottaisi hoitoon ja palveluihin hakeutumisessa sekä tukisi hoidon ja palvelujen saatavuutta sekä toteutusta. Hoidon ja palvelujen saatavuuden lisääminen vahvistaisi iäkkäiden henkilöiden arjessa selviytymistä, sosiaalista osallisuutta ja toimintakykyä, kun mahdollisuudet ja vaihtoehdot lisääntyvät voisivat iäkkäät henkilöt valita itselleen mielekkäitä ja sopivia palveluvaihtoehtoja. Digitalisointi säästää resursseja ja mahdollistaa niiden ohjaamista paljon palveluja tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ammattitaitoinen digipalvelun tarjoaja auttaa valtaosaa hyvinvointialueen asukkaista, niin ikääntyneitä, lapsiperheitä, taloudellisesti heikompiosaisia kuin myös erityisryhmiäkin, sillä hoitohenkilökunnan puhelimitse tai muun digitaalisen yhteyden avulla tekemä hoidontarpeen arviointi nopeuttaa hoitoon pääsyä, palvelujen saatavuutta ja toteutusta. Digipalveluiden tarjonnasta on otettava huomioon myös laaja-alainen taloudellinen etu niin asiakkaille, kuin myös hyvinvointialueelle. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Todettakoon, että digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan myös puhelinyhteyden kautta tapahtuvaa hoitohenkilökunnan hoidontarpeenarviota, ja näin ollen sotepalvelut ovat tehokkaasti saatavilla erityisryhmät mukaan lukien valtaosalle hyvinvointialueen asukkaista. Satakunnassa Satasovellus-digipalvelun käyttö lisääntyy koko ajan.

Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty sote-järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan sekä tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Hyvinvointialue katsoo, että päätös on myös hyvinvointialuelain ja järjestämislain mukainen ottaen huomioon riittävän ammattitaidon ylläpitämisen ja hoidon laadun turvaamisen yhdistettynä järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin yksi kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan liikkuvina palveluina.

Hyvinvointialue korostaa, että Lavian alueella jatkaa perustason terveys- ja sosiaalipalveluita, kuten kouluterveydenhuolto, kotihoito, kotisairaanhoido ja fysioterapeuttien kotikuntoutus sekä sosiaalihuollon jalkautuvat palvelut. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa on myös jalkautuvia palveluja ihmisten koteihin. Kotihoidon osana tuotetaan näytteenottoa myöntämisperusteiden mukaisesti. Ikääntyneiden palveluiden Ikäkeskuksen pysäkki -auto käy jo Laviassa ja terveyspalveluiden liikkuvan auton on suunniteltu myös käyvän Laviassa. Ikäkeskuksen pysäkki -autossa annetaan opastusta ja ohjausta esimerkiksi digitaalisissa palveluissa ja muissa asioissa. Ikääntyneiden palveluiden palveluohjaajat myös jalkautuvat ihmisten koteihin. Hoitotarvikejakeluun on tulossa syksyllä mahdollisuus saada hoitotarvikkeet Postin noutoautomaattiin tai Postin toimipisteelle. Erilaisia hetkellisiä joukkorokotuksia tuotetaan edelleen ja muita jalkautuvia palveluita tuotetaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Rakennuksen terveyskeskus osa on valmistunut vuonna 1982 eikä rakennuksessa ole tehty sen jälkeen laajaa peruskorjausta. Rakennuksen kuntoluokka on Trellum Consulting Oy:n hyvinvointialueelle laatiman nykytilaselvityksen mukaan 49 %. Peruskorjaustarvetta on kun rakennuksen nykykunto alittaa 60 %:n kuntoluokan, joka saavutetaan noin 25–30 vuoden kuluessa valmistumisesta tai edellisestä kattavasta peruskorjauksesta/ -parannuksesta. Rakennuksen kuntoluokituksessa alle 50 % kuntoluokka tarkoittaa huonokuntoista rakennusta.

Lavian terveyskeskuksen tiloista ei ole tiedossa aktiivisia epäkohtia liittyen sisäilman laatuun, eikä rakennus ole ollut hyvinvointialueen sisäilmatyöryhmän kohdelistalla.

Yrittäjien osalta todetaan, että Satakunnan hyvinvointialue Satakunnan hyvinvointialue ei ole tarjonnut Lavian sote-pisteellä työterveyshuollon palveluita.

Edellä mainituin perustein hyvinvointialue katsoo, että, päätöksen ja vaikutustenarviointiliitteen mukaisesti, Lavian sote-pisteen hoitajavastaanoton siirtäminen Kankaanpään sote-keskukseen on etu hyvinvointialueen asiakkaille useista eri näkökulmista tarkasteltuna edellä mainituin perustein. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa asiassa tehtyä päätöstä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimuksen petusteettomana

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus totesi, että alueella jatkuu neuvolapalveluita, kouluterveydenhuolto ja erilaiset jalkautuvat sote-palvelut.

Aluehallitus edellyttää, että käynnistyvän hyvinvointialue/palvelustrategian valmistelun osana luodaan toimintamalli, joka tiivistää yhteistyötä alueella toimivien kolmannen sektorin organisaatioiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden välillä lähipalvelujen turvaamiseksi ja asukkaiden turvallisuudentunteen vahvistamiseksi.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

§ 255**Vastine oikaisuvaatimukseen koskien viranhaltijapäätöstä Lavian sote-pisteen toimintojen siirtämisestä Kankaanpään sote-keskukseen**

SATAHADno-2025-5324

Valmistelija / lisätiedot:

Saila Hohtari, saila.hohtari@sata.fi

Liitteet

- 1 Lavian terveystalveluiden toiminnan siirto Kankaanpään sote-keskukseen
- 2 Ennakkovaikutusten arviointi, Lavia
- 3 Oikaisuvaatimus, Viljanen ja Lauren

Perustelut

Terveystenhoitajat/sairaanhoidajat Anna Viljanen ja Erika Lauren ovat lähestyneet Satakunnan hyvinvointialuetta yhteisellä oikaisuvaatimuksella koskien Satakunnan hyvinvointialueen aikuisten palveluiden toimialuejohtajan viranhaltijapäätöstä § 17, 4.6.2025, SATAHADno-2025-5324 Lavian sote-pisteen terveystalveluiden siirtäminen Kankaanpään sote-keskukseen. Oikaisuvaatimus on saapunut hyvinvointialueelle 11.6.2025.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus:

- kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen ja hoitajavastaanottoa jatketaan Laviassa.

Oikaisua haetaan muun muassa seuraavista syistä: päätöksessä esitetyissä perusteluissa tilastotiedoissa on virheellisyysksiä. Lisäksi esille tuodaan tuttujen hoitajien tärkeys hoidon jatkuvuudessa ja ikäihmisten erityistarpeet. Myös kouluyhteistyötä korostetaan. (Liite 1: oikaisuvaatimus).

Lainsäädännöllinen perusta

Satakunnan hyvinvointialueen hyväksytyn hallintosäännön mukaan (15.4.2024/§28) mukaan aluevaltuusto päättää niiden toimipisteiden sijainnista, joiden päätoiminta on sosiaali- ja terveystenhoillon sekä pelastustoimen palvelut. Aluehallitus päättää merkittävistä laajavaikutteisista muutoksista sosiaali- ja terveystenhoillon toimipisteiden palveluihin.

Toimipisteiden toiminnan siirrosta muissa, kuin em. tilanteissa päätetään viranhaltijapäätöksellä. Lavian sote-pisteen osalta muutos koskee vain terveystalveluita, joten päätösvalta asiassa on aikuisten palveluiden toimialueen toimialuejohtajalla. Aikuisten toimialuejohtajalla on ollut toimivalta päättää asiasta.

Asiassa on laadittu vaikutusten arviointi, joka on päätöksen liitteenä. Sinällään Hallintolaki (434/2003) ei edellytä erillisen ennakkovaikutusten arviointilomakkeen laatimista, vaan lain 6 luvun 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesti selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiksi

tarpeelliset tiedot sekä selvityksen. Päättös alistettiin laajalle valmistelulle eri asianosaisia/osapuolia kuullen. Pykälän 45 mukaan päätös on perusteltava ja näin päätöksessä on myös tehty.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 2 §:n mukaan hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Kyseisen lain 6 §:n mukaan hyvinvointialue järjestää sille laissa säädettyt tehtävät. Lain 7 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen järjestämisvastuusta; pykälän mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä, tuottamistavan valinnasta, tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Pykälän esitöiden mukaisesti yhdenvertaisuus tässä kontekstissa tarkoittaa, että kaikilla palvelua tarvitsevilla tulee olla mahdollisuus saada sitä samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti. Lisäksi ihmisiä ei saa syrjiä iän, sukupuolen, etnisen alkuperän, kielen tai muunkaan syyn perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Palvelujen kokoamisesta suurempiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti ja hyvinvointialueiden välisen sopimuksen perusteella säädetään järjestämislain 9, 36 ja 39 §:ssä. Pykälän esitöiden mukaisesti lähipalveluilla tarkoitetaan palveluita, joita asiakkaat käyttävät usein, ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Asiakkaan näkökulmasta lähipalvelut ovat lähtökohtaisesti lähellä jokapäiväistä elinympäristöä tarjottavia palveluita, mutta ne voivat olla saavutettavissa myös esimerkiksi kotiin tarjottavina palveluina taikka liikkuvina tai sähköisinä palveluina. Lähellä tarjottavat palvelut voivat sisältää myös erityisosaamista edellyttäviä palveluja, jotka jalkautetaan, vaikka palveluntuottajan fyysinen toimipiste saattaa olla keskitetty. Olennaista ei ole fyysisen toimipisteen sijaitseminen vaan se, missä palvelu annetaan sitä tarvitsevalle asiakkaalle. Tarkoituksena on kehittää nykyistä palveluverkkoa väestön tarvetta vastaavaksi. Esityöt mainitsevatkin lähipalveluiksi esimerkiksi terveystioskit, jotka tässä asiayhteydessä voitaneen rinnastaa satakuntalaisiin sotepisteisiin. Olennaista on siis lähipalveluiden aiempaa laajempi määrittely.

Hallituksen esityksessä edelleen esitetään, kuinka kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Tällaisia ovat esimerkiksi harvoin tarvittavat palvelut, jotka edellyttävät erityisosaamista tai kalliita laitteita. Nämä palvelut on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin hyvinvointialueen alueella ja valtakunnallisesti. Sillä voidaan varmistaa palvelujen hyvä

laatu ja turvallisuus, hoidon jatkuvuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen. Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen nykyistä suurempiin yksiköihin voi myös mahdollistaa sen, että palveluja on saatavissa yhdenvertaisesti eri puolilla maata. Hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus. Lainsäädännössä ei ole määräyksiä siitä, millainen hyvinvointialueen palveluverkon tulee olla. Hyvinvointialueille on asiassa laaja harkintavalta itsehallintonsa nojalla. Tähän harkintavaltaan kuuluu myös sen arvioiminen, onko ratkaisu hyvinvointialueen asukkaiden edun mukainen. Hyvinvointialue tarkastelee palveluiden järjestämistä asukaskeskittymien palvelutarpeen mukaisesti, ei kuntarajojen mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Lavialla on ollut kaksi hoitajaa viitenä päivänä viikossa. Lisäksi sote-pisteellä on käynyt osa-aikainen fysioterapeutti. Näytteenotto on ollut kerran viikossa sote-pisteellä.

Oikaisuvaatimuksessa on viitattu virheellisiin tilastotietoihin ja ne on tarkistettu ja ajantasaistettu tilastoajona tietojärjestelmästä tähän vastineeseen. Vuonna 2024: hoitajakäynnit (1498), hoitaja-avusteisia lääkärin videovastaanottoja (70) ja joukkorokotuksia (265). Sinällään tilastojen ajantasaistamisella ei ole vaikutusta päätöksen perusteluihin ja lopputulemaan.

Viranhaltijan päätöksen liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista ja päätöksestä käy ilmi, kuinka Kankaanpään sote-keskuksessa on moniammatillisempi henkilöstö, parempi henkilöstöresurssi ja hoidon sekä palvelun saatavuus, laatu ja jatkuvuus pystytään paremmin turvaamaan Kankaanpään sote-keskuksessa. Toiminta ei ole yhtä häiriöherkkää kuin pienellä sote- pisteellä, jossa palvelut ovat rajalliset.

Kankaanpään sote-keskuksessa on saatavilla sekä kiireettömän että kiirevastaanoton palvelut, lääkäri- ja hoitajavastaanoton palvelut ovat saatavilla kaikkina arkipäivinä virka- aikaan. Myös sosiaalityön ja päihde- ja mielenterveystyön palvelut toimivat Kankaanpään sote-keskuksen yhteydessä. Keskittämällä palvelut Kankaanpään sote-keskukseen pystytään ns. kivijalkapalveluiden saatavuutta ja laatua parantamaan. Lisäksi digitaalisia ja liikkuvia palveluita kehittämällä ja lisäämällä parannetaan hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta. Myös diagnostisten palveluiden (laboratorio ja kuvantaminen) parempi saatavuus Kankaanpäässä parantaa hoidon laatua. Toiminnan haavoittuvuus vähenee muutoksen myötä. Lavian terveysasema on jouduttu sulkemaan resurssisystä eri loma-aikoina 1-3 viikoksi vuodessa. Rajalliset resurssit ovat hankaloittaneet toiminnan toteutusta.

Puutteellisten, osa-aikaisten ja rajallisten palveluiden takia on Lavialta joka tapauksessa pitänyt kulkea palveluihin muun muassa Kankaanpään sote-keskukseen. Matkakustannusten näkökulmasta on saattanut tulla rajallisista palveluista johtuen kaksi erillistä käyntiä; sekä sote-pisteellä että sote-keskuksessa. Lavian sote-pisteen ja Kankaanpään sote-keskuksen välimatka on 28 kilometriä. Tulee myös huomioda, että vastaavasti muissakin useissa Satakunnan hyvinvointialueen alueella sijaitsevilla kunnissa on alueita ja asukaskeskittymiä, joissa etäisyys sote-keskukseen tai sote-pisteeseen on vastaava tai pidempi.

Toisaalta Lavia on laaja alue ja asukkaan voi myös matka olla lyhyempi toiseen sote-keskukseen kuin Kankaanpäähän. Heillä on mahdollisuus valinnanvapauden perusteella valita esimerkiksi Ulvilan sote-keskus, mikäli sinne on lyhyempi matka. Porin kaupunki järjestää keskiviikkoisin joukkoliikennekyydin Porin ja Lavian välillä. Linja-auto kulkee Sote-keskus Cottonin vierestä (reitti: Siltapuistonkatu-Porinsilta), mikäli Lavian asukas haluaa asioida Porissa. Kouluaikoina myös Kankaanpäähän on joukkoliikennettä. Lavia on laaja ja joillakin saattaa tälläkin hetkellä olla kulkemishaasteita myös Lavian keskusta, minkä takia autoa tai muuta liikkumisen tukea tarvitaan joka tapauksessa.

Hyvinvointialue painottaa hoitojen laadun turvaamista, ja keskittämällä hoitohenkilökuntaansa isompiin keskuksiin turvataan sekä riittävät resurssit, riittävä ammattitaito että hoidon laatu. Kankaanpäässä on turvattuna se, että sekä kiireellisten että kiireettömien asioiden hoitamisessa on lääkäri aina paikalla. Kankaanpään lääkäriä voidaan myös etäpalveluiden kautta konsultoida Lavalta tilanteen näin vaatiessa. Yhdenvertaisten palveluiden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikille asukkaille voidaan turvata tarvitsemansa monialainen ja riittävän ammattitaitoinen hoito. Monikanavaiset palvelut parantavat yhdenvertaisuutta ja nopeutetaan hoitoon pääsyä myös erityisryhmien osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain esitöissä on myös nostettu esille, kuinka digitalisointi palveluissa ja uuden teknologian käyttöönotto toisi ikääntyville henkilöille uusia mahdollisuuksia toteuttaa omahoitoa, helpottaisi hoitoon ja palveluihin hakeutumisessa sekä tukisi hoidon ja palvelujen saatavuutta sekä toteutusta. Hoidon ja palvelujen saatavuuden lisääminen vahvistaisi iäkkäiden henkilöiden arjessa selviytymistä, sosiaalista osallisuutta ja toimintakykyä, kun mahdollisuudet ja vaihtoehdot lisääntyvät voisivat iäkkäät henkilöt valita itselleen mielekkäitä ja sopivia palveluvaihtoehtoja. Digitalisointi säästää resursseja ja mahdollistaa niiden ohjaamista paljon palveluja tarvitseville iäkkäille henkilöille. Ammattitaitoinen digipalvelun tarjoaja auttaa valtaosaa hyvinvointialueen asukkaista, niin ikääntyneitä, lapsiperheitä, taloudellisesti heikompiaisaisia kuin myös erityisryhmiäkin, sillä hoitohenkilökunnan puhelimitse tai muun digitaalisen yhteyden avulla tekemä hoidontarpeen arviointi nopeuttaa hoitoon pääsyä, palvelujen saatavuutta ja toteutusta. Digipalveluiden tarjonnasta on otettava huomioon myös laaja-alainen taloudellinen etu niin asiakkaille, kuin myös hyvinvointialueelle. Digitaalisten palveluiden käyttäminen säästää asiakkaalta matkakustannuksia ja nopeuttaa hoitoon pääsyä. Todettakoon, että digitaalisilla palveluilla tarkoitetaan myös puhelinyhteyden kautta tapahtuvaa hoitohenkilökunnan hoidontarpeenarviota, ja näin ollen sotepalvelut ovat tehokkaasti saatavilla erityisryhmät mukaan lukien valtaosalle hyvinvointialueen asukkaista. Satakunnassa Satasovellus-digipalvelun käyttö lisääntyy koko ajan.

Palveluiden kokoamisella suurempiin yksiköihin on pyritty sote-järjestämislain 4 §:n mukaisesti palveluiden tehokkaaseen, kustannusvaikuttavaan sekä tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Hyvinvointialue katsoo, että päätös on myös hyvinvointialuelain ja järjestämislain mukainen ottaen huomioon riittävän ammattitaidon ylläpitämisen ja hoidon laadun turvaamisen yhdistettynä järjestämislain 4 §:n esitöiden mukaiseen määrittelyyn lähipalveluiden luonteesta. Jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa on ainakin yksi kiinteä sote-piste. Tämän lisäksi lähipalveluita tarjotaan liikkuvina palveluina.

Hyvinvointialue korostaa, että Lavian alueella jatkaa perustason terveys- ja sosiaalipalveluita, kuten kouluterveydenhuolto, kotihoito, kotisairaanhoidon ja fysioterapeuttien kotikuntoutus sekä sosiaalihuollon jalkautuvat palvelut. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa on myös jalkautuvia palveluja ihmisten koteihin. Kotihoidon osana tuotetaan näytteenottoa myöntämisperusteiden mukaisesti. Ikääntyneiden palveluiden Ikäkeskuksen pysäkki -auto käy jo Laviassa ja terveyspalveluiden liikkuvan auton on suunniteltu myös käyvän Laviassa. Erilaisia hetkellisiä joukkorokotuksia tuotetaan edelleen ja muita jalkautuvia palveluita tuotetaan ja kehitetään tarpeen mukaan.

Rakennuksen terveyskeskus osa on valmistunut vuonna 1982 eikä rakennuksessa ole tehty sen jälkeen laajaa peruskorjausta. Rakennuksen kuntoluokka on Trellum Consulting Oy:n hyvinvointialueelle laatiman nykytilaselvityksen mukaan 49 %. Peruskorjaustarvetta on kun rakennuksen nykykunto alittaa 60 %:n kuntoluokan, joka saavutetaan noin 25–30 vuoden kuluessa valmistumisesta tai edellisestä kattavasta peruskorjauksesta/ -parannuksesta. Rakennuksen kuntoluokituksessa alle 50 % kuntoluokka tarkoittaa huonokuntoista rakennusta.

Lavian terveyskeskuksen tiloista ei ole tiedossa aktiivisia epäkohtia liittyen sisäilman laatuun, eikä rakennus ole ollut hyvinvointialueen sisäilmatyöryhmän kohdelistalla.

Edellä mainituin perustein hyvinvointialue katsoo, että, päätöksen ja vaikutustenarviointiliitteen mukaisesti, Lavian sote-pisteen hoitajavastaanoton siirtäminen Kankaanpään sote-keskukseen on etu hyvinvointialueen asiakkaille useista eri näkökulmista tarkasteltuna edellä mainituin perustein. Oikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa asiassa tehtyä päätöstä.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi aluehallitus totesi, että alueella jatkuu neuvolapalveluita, kouluterveydenhuolto ja erilaiset jalkautuvat sote-palvelut.

Aluehallitus edellyttää, että käynnistyvän hyvinvointialue/palvelustrategian valmistelun osana luodaan toimintamalli, joka tiivistää yhteistyötä alueella toimivien kolmannen sektorin organisaatioiden ja hyvinvointialueen työntekijöiden välillä lähipalvelujen turvaamiseksi ja asukkaiden turvallisuudentunteen vahvistamiseksi.

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

§ 256**Hyvinvointialuejohtajan päätöspöytäkirjat****Ehdotus**

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Ei uusia päätöksiä.

Päätös

Ei uusia päätöksiä.

§ 257**Muut asiat****Ehdotus**

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Ei muita asioita.

Päätös

Ei muita asioita.

§ 258**Tiedoksi merkittävät asiat****Ehdotus**

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Ei tiedoksi merkittäviä asioita.

Päätös

Ei tiedoksi merkittäviä asioita.

Aluevalitusohje

§249, §250, §251, §252, §253, §254, §255

Aluevalitusohje

Tähän päätökseen haetaan muutosta aluevalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- hyvinvointialueen jäsen.

Valitusaika

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Aluevalitus tehdään Turun hallinto-oikeudelle.

Valitus tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen voi tehdä myös postitse.

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku
Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, Turku
Sähköpostiosoite: turku.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42414
Puhelinnumero: 029 56 42410
Kirjaamon aukioloaika: 8.00 - 16.15

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- 3) vaatimusten perustelut
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa 1455/2015 säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Satakunnan hyvinvointialueen kirjaamosta.

Postiosoite: Sairaalanditie 3, 28500 Pori

Sähköpostiosoite: kirjaamo@sata.fi

Puhelinnumero: 044 707 7781

Kirjaamon aukioloaika: ma - pe klo 9 - 15

Muutoksenhakukielto

§239, §240, §241, §242, §244, §245, §247, §256, §257, §258

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 §:n nojalla oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimus

§243, §246, §248

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä aluehallitukselle kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Satakunnan hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava aluehallitukselle osoitettuna hyvinvointialueen kirjaamoon, osoite Sairaalandie 3, 28500 Pori tai sähköisesti kirjaamo@sata.fi, neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, mainittua päivää lukuun ottamatta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä oikaistavaksi vaadittu päätös sekä muutosvaatimukset perusteluineen. Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.